

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

*Pr. Linn
Su.*

I KOLLETT OCH SPENS.

NÅGRA MINNEN FRÅN KARLBERG,

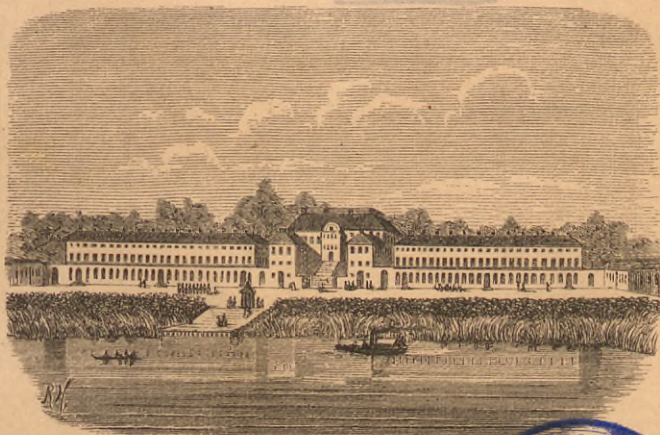
ÖMSOM GLADA, ÖMSOM SORGLUSTIGA,

SAMLADE

AF

EN F. D. ELEV VID KONGL. KRIGSSKOLAN.

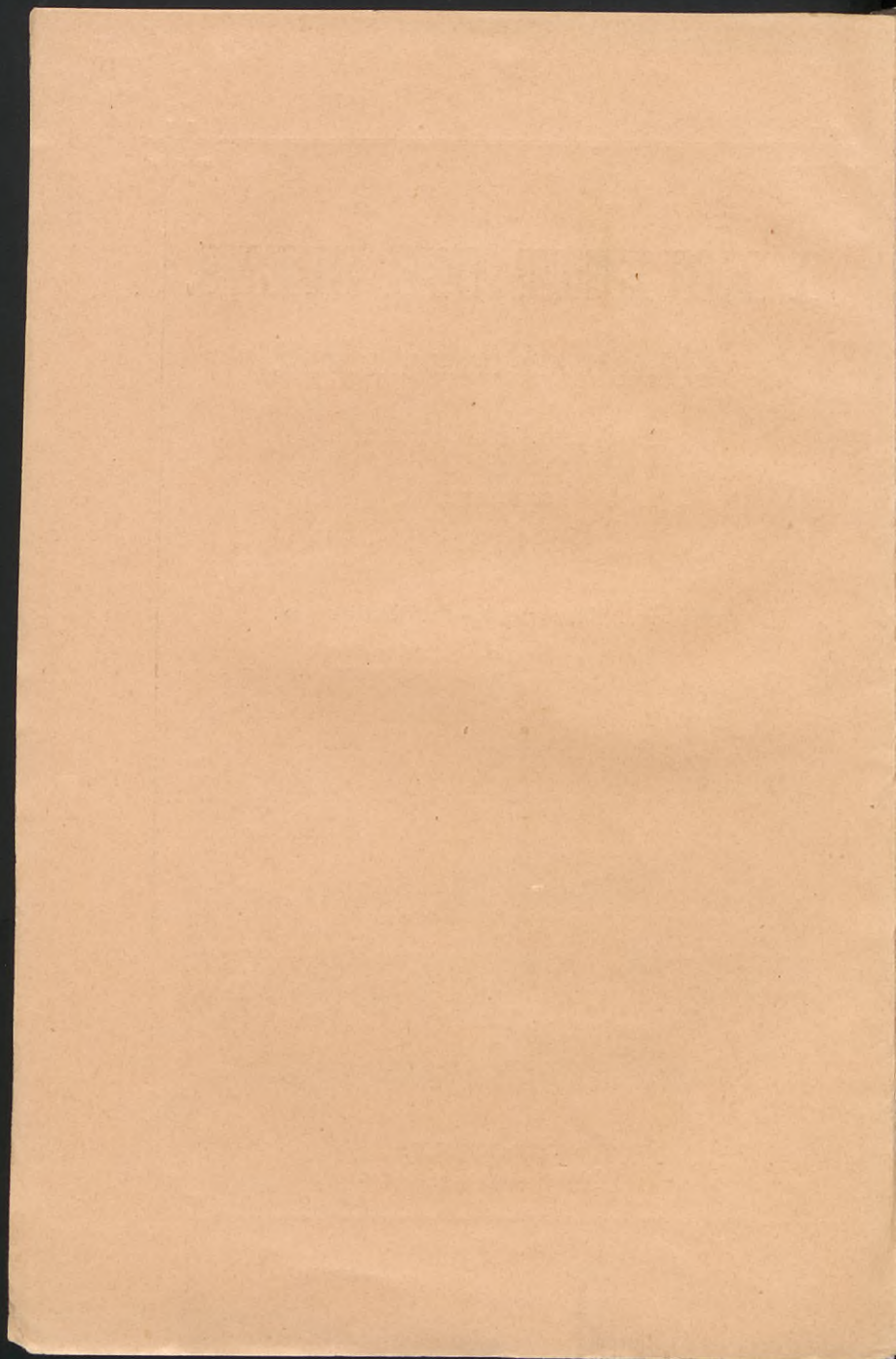
Rich. Melander

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Pris: 75 öre.

I KOLLETT OCH SPENS.

NÅGRA MINNEN FRÅN KARLBERG,

ÖMSOM GLADA, ÖMSOM SORGLUSTIGA,

SAMLADE

AF

EN F. D. ELEV VID KONGL. KRIGSSKOLAN.

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

I KOLFÉTT OCH SPENS

MÅGRA MINNEN FRÅN KARLBERG

AF ÖFRU O. S. S. S. S. S.

HAMMAR

AF ÖFRU O. S. S. S. S.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1881.

Aftonkonserten i Berns' salong i Stockholm hade börjat. Småborden uppe på läktaren i salens fond voro allmänt upptagna och vid ett af dem, som stodo närmast barriären, suto två unga, kraftfulla gestalter inbegripna i ett lifligt och förtroligt samtal.

»Ja, skål min hedersbror!» utropade den ene, för åtminstone tjugonde gången under aftonens lopp. »Skål, min vän, skål för gamla Karlberg!»

»Skål!»

»Jag tror att den tid, vi der lefde tillsammans, sitter fast i minnet — och den är också värd att så göra. — Men hör du! jag har fått en idé. Kan icke du skriva ihop några minnen från flydda dar?»

»Jag! — hellre då du sjelf!»

»Prata inte nonsens! — Försök åtminstone, det kan väl icke skada.»

»Saken tål att tänka på — i morgon får du svar!»

När natten kommit och skilt de båda vännerna åt, tänkte den ene, under det han långsamt vandrade Hamngatan uppför:

»Om jag skulle våga ett försök — men nej — jo, jag skall våga, jag *skall* våga!»

Försöket är de blad, som nu bjudas allmänheten. Redan en blick på första sidan torde vara tillräcklig att visa, att författaren ej sökt att med stor stil och med spännande, halft diktade händelser fångsla läsarens intresse. Lika säkert som detta skulle misslyckats, lika säkert är det, att han aldrig hyst en sådan afsigt. Han har blott och bart nedskrifvit några minnen af händelser, som han sjelf deltagit uti, och han har gjort detta först efter mycken inre anfäktelse och under stor fruktan för kommande sjelfförebråelser. Många gånger har det halffärdiga arbetet kastats bland kasseradt skräp och en gång höll det också på att försvinna i kakelugnen, hvilket kanske också hade varit det bästa; — men ständigt har en röst inom honom hviskat: försök! — Och så kom det alltid några sidor fortsättning.

Om någon kamrat från Karlberg händelsevis skulle råka komma öfver dessa blad och vid deras genomläsande kanske erfara en stunds glädje, framkallad genom påminnelsen om händelser, som han så väl känner till, då har författaren ej skrifvit förgäfvets. Han har kanske med dessa rader gifvit ny väckelse åt en genom tiden förslöad känsla af vänskap för dem, som under det viktiga året vid krigsskolan delade de glada och icke glada stunder, detta år hade att bjuda på. Dessa rader må i så fall stå skrifna, enkla och tarfliga som de äro, i sin torftiga drägt.

1.

Det var den 14 juli 187—. Enligt det nyligen förändrade reglementet för kgl. krigsskolan var tiden för officersutbildning bestämd till omkring 15 månader. Ny kurs af volontärer från olika regementen inkom hvarje år den 14 juli. Den äldre på stället varande kursen lemnade krigsskolan i derpå följande oktober månad.

Ofvannämnda 14 juli var het som en dag i öknen. Solstrålarne brände den jemna yttre borggården och de hvitmenade flygelväggarne, och dessa återkastade värmen med en kraft, som gjorde densamma ännu olidligare.

Kl. omkring 9 på morgonen började vagnarne rulla in genom det s. k. skraddarhvalfvet. De nya volontärerna eller — som de gerna kallade sig — kadetterna, sutto två, tre eller fyra i hvarje vagn, klädde i temligen oreglementerade uniformer, såsom i lifrem med bajonettshylsa utan bajonett, eller utan lifrem, somliga med plåt i mössan, andra med både plåt och plym. Ett hade de dock gemensamt; det var den något skygga, främmande blicken och den i ögonen fallande osäkerheten i hvarje rörelse. Blicken irrade längs de långa fönsterraderna af logementsflygeln, men ej ett enda

ansigte af någon »gammal kadett» syntes till. Äldre kursen var den dagen på Vaxholm.

Kl. 10 var uppställning på kyrkplanen. Chefen för krigsskolan, kompanichefen samt en kompaniofficer voro närvarande dervid. De nya plantorna ordnades, indelades och numrerades, hvarefter chefen vandrade utefter linien och räckte hvar och en handen. Denna förtrolighet satte courage i mera än en krigare.

Då akten var tilländagången, fick hvar och en taga sin nya bostad i skärskådande. Att bo tjugo stycken i samma rum föreföll ganska nöjsamt för den starke, men Gud vet, hvad en och annan spindelbent morsgris den dagen tänkte. Till förvaringsrum för böcker erhöll hvar man en liten låda på fyra ben, af jemt en kubikfots rymd. Det, som ej kunde tråkas ned deri, fick åka med kofferten upp på vinden.

Man hade nu ej annat att göra än betrakta hvarandra och formera bekantskaper.

Då det skulle blifva svårt nog att i ett arbete af dettas obetydliga omfång skildra de olika karaktärerna hos 91 själar, vilja vi blott framhålla dem, som utgjort de företrädesvis handlande personerna i dessa minnen.

Bland de nykomne fans en, som genast ådrog sig uppmärksamhet genom sin högresta, väldiga gestalt. Af kamrater från skolan och regementet kallades han Måns. Genom sin något för vägbrytande gång ut och in genom logementet framkallade han genast missnöje hos en liten kortbent, kraftigt bygd kalmarit, som af sina regementskamrater kallades Nalle. Redan från första mi-

nuten fattade Nalle ovilja för Måns, och Måns hänlog åt Nalle och tyckte, att han var en barnunge, emedan han ständigt grinade åt allting. En regementskamrat till Nalle var Lasse. Denne var något längre än Nalle och ungefär af samma kroppsstyrka, men i ett napptag med Måns måste han också komma till korta. Den fysiska underlägsenheten ökade motviljan för jätten, och Lasse och Nalle beslöto att manhaftigt bilda opposition mot Måns.

På qvällen kom gamla kursen hem från Vaxholm. Dryckjom hade ej saknats på vägen. Öfvermodet och känslan af ett orimligt mycket högre vetande gentemot de nykomna togo ut sin rätt och en, om ock svag påminnelse om gammal penalism blef välkomsthelsningen. Blodet jäste både hos gamla och nya, men de senare tego och ledο. Ändtligen gick trumman kl. 10, och de båda kurserna voro skilde från hvarandra.

Men det unga blodet jäste ännu. Man hade kommit från hemmet och träffat tillsammans med menniskor, med hvilka man skulle vexla bostad under ett års tid; det gälde nu att visa, att man var karl för sin hatt och ej låta sig kujoneras.

Bland de nykomne funnos många, hvilka sökte att genom ett skämtsamt uppträdande redan från första stunden göra sig bemärkte bland kamraterne. Nalle var en af desse. Förлитande sig på sin styrka företog han sig att med »pölen» (en lång, cylinderformad, hårdt stoppad hufvudkudde, inknuten i ett säckformigt pölvar) utdela slängar hit och dit åt dem af kamraterna, som redan kommit i säng. Uppträdandet var något

förmätet, och en nerking, Uttern kallad, fattade eld, flög upp och stälde sig i position mot fridstöraren. Uttern var spenslig och måste komma till korta i striden. Våldiga hugg utdelades snart å ömse sidor, allt vildare sjöd blodet; men Utterns slag blefvo allt lamare. Den råa styrkan segrade och öfvermodet hade ostraffadt fått bedrifva sitt ofog. Uttern lomade i säng, mörbultad och något het om öronen och tänkte med bitter saknad på sitt goda hem, som han nyss lemnat för att få stryk af en främmande grobian. Då han ej egde kraft nog att betala med samma mynt och han kanske hade en för god karaktär att söka på annat sätt skada sin plågoande, blef följdén, att han från första stunden fattade en fullt berättigad ovilja för Nalle.

Segraren kröp också omsider i säng, och hade nu god tid att fundera öfver de sista händelserna. Till hans beröm måste vi erkänna, att den känsla, som först fick magt hos honom, var ångern. Men han var för stursk att bedja kamraten om ursäkt, och därför fick oviljans utsådda frö god tid att slå rot.

2.

Och tiden gick och äntligen kom den första examensdagen på hösten, då en del af äldre kursen skulle lemna skolan. Med glädje skådade »rukorna» — de yngre — annalkandet af denna dag, ty, ehuru någon egentlig penalism aldrig alltsedan den gamla

kadettidens dagar varit rådande, utöfvade den äldre kursen dock på den yngre ett tryckande tvång, som alltid måste såra de senares frihetskänsla. Nu hade officersexamensdagarna, d. v. s. befrielseiden, börjat. Med några dagars mellanrum kommo de fyra till antalet.

Klockan slog 3 i tornet sista examensdagen. Borggården utanför logementstrappan var belamrad med hyrkuškekipager och framför slottstrappan vimlade det af kadetter af den yngre kursen, som i största spänning väntade på att få se den första »officern» komma störtande utför trappan.

Ändtligen kom en och så en och så två, tre, fyra, i ursinnig vild glädje flygande nedför trapporna. Deras viftningar med paradmössorna besvarades af rukornas skallande skrån och hurraröp. Alla gamla oförrätter voro glömda. Man gladdes af någon okänd orsak; kanske kände man en liten försmak af hvad man sjelf hoppades få njuta ett år derefter. — Nog af, glädjen var allmän och stormande.

»Officerarne» skyndade nu upp i sina logement, att låsa igen kappsäckar och koffertar, sedan den förhatliga volontärsuniformen blifvit nedstoppad och »fiskkostymen» pådragen. Allt högre steg jublet på borggården, då den ene efter den andre af löjtnanterna visade sig på logementstrappan, klädd i splitter nya civila kläder, med »storm» på hufvudet, cigarrett i munnen och en trådfin spatserkäpp i handen.

Vagn efter vagn rullade ut genom hvalfvet, följd af de lifligaste hurraröp; snart var den sista försvunnen och med detsamma lopp ett gladt rop

genom yngre kursens flockar: Inga rukor mer! — förrän till sommaren!

Nu var man, hvar för sig, herre på täppan, tyckte man, ty gamla kursen var nu borta — men nu saknade man dem. Man kände sig ej riktigt varm i kläderna; gamla kursen hade dock varit ett stöd och en kärna för krigsskolans elever, såsom corps betraktade, och man var van att betrakta dem med en viss vördnad, alltid med ett slags fruktan. Men man måste finna sig i omständigheterna och det blef lätt nog, ty friheten hade gamla kursen lemnat efter sig såsom en gengäld för de obehag, den mången gång beredt sina yngre kamrater. Det blef nu ett naturligt behof för den kvarvarande kursen att sluta sig tillsammans och lära känna hvarandra. Man började söka sig vänner för det år, som låg framför en.

Måns hade såsom befälhafvare i det logement, der han, Lasse, Nalle, Uttern m. fl. voro förlagda, haft tillfälle att studera de sistnämndes lynne och karaktär. Till en början fattade han en afgjord motvilja för alla tre; en var för barnslig, en för cynisk, en för blödig o. s. v. Sjelf var han redan en man och hade skaffat sig en hel hop erfarenheter i sitt umgänge med menniskor. Men så småningom tycktes hans ovilja, åtminstone för Nalle, aftaga. Han tyckte alltjemt, att denne var barnslig, ofta dumt barnslig, men han insåg äfven, att pojken hade en god karaktär. Nalle felade ofta i den uppmärksamhet, han var skyldig Måns, när han var stäld under dennes befäl, men han tvekade sällan att erkänna sitt fel, och detta väckte alltmera Måns' sympatier för kamraten. En liten

obetydlig händelse gaf uppräning till bildandet af en varm vänskap mellan Måns och Nalle, hvilken vänskap hitintills ej aftagit.

Måns satt såsom befälhafvare i andra matsalen och Nalle hade för dagen turen att rapportera till vakthafvande officern, när alla hade slutat äta. Rapporten lemnades och derpå trädde Nalle åter in i matsalen, gjorde ställningssteg för Måns, men företog sig nu att, i stället för att med hög röst utropa: får stiga opp! — utsäga dessa ord med en svag och skämksam hviskning i Måns' öra. Det skratt, som Nalle väntat såsom belöning för denna sin qvickhet, uteblef helt och hållet. I stället såg han hur Måns' ansigte öfverdrogs af en mörkröd färg och kände sitt eget slå öfver till hvitt. Måns sade ej ett ord, utan kommanderade blott: stig opp! Matparaden uppställdes och marscherade till logementsflygeln.

Efter en stund voro Måns och Nalle ensamme i logementet. Nalle kände, att det osade — om icke just stryk — så åtminstone ovett. Och det senare kom också i en skur så häftig, som den endast kan vara i enrum för en underlydande inför en förman och kamrat.

Nalle satt i ett fönster, då skuren kom, och Måns satt i sin säng och iakttog dess verkan. En lång tystnad följde på urladdningen, och Nalle blott stirrade ut genom fönstret. Skulle han ödmjuka sig inför en kamrat, eller skulle han tiga och låtsa som om ingenting hade händt? Han funderade en stund och så kraflade han sig ned på golvet och steg fram till Måns och räckte vacker tass. Och Måns tog tassens, kramade den

med sin jättestyrka och från den stunden kände de, att mellan dem fick intet svek och intet agg hädanefter råda.

3.

Det var en vacker söndagsafton i slutet af oktober. Karlbergsparkens stolta, urgamla träd hade fält sina löf, men dessa hade fallit som ett jemnt, mjukt täcke öfver marken, och man kunde ej hafva det angenämare, än då man tillsammans med några kamrater fick sträcka ut sig der kring en punschbutelj, som stod nedbäddad i det mjuka underlaget.

På »sångarkullen», som ligger några hundra fot från slottskapellet, firades denna afton en liten fest med anledning af en kamrats namnsdag. Måns, Lasse och Nalle, alla tre för tillfället utan medel att roa sig i staden, hade af Uttern blifvit inbjudna på ett glas punsch i parken. Dylika nöjen voro naturligtvis förbjudna, men detta lade föga eller intet hinder i vägen för möjligheten att njuta dem. En lasse (uppassare) sändes till Karlbergs värdshus att hemta punschen, och gammal vana i utträttandet af dylika uppdrag hade lärt honom att »tryna» med buteljen, så att icke någon möjligen tillstädesvarande officer finge nys om saken.

Aftonen var lugn, så att ej en qvist rörde sig, månen sände sitt sorgliga bleka ljus ned mellan grenar och stammar, parken låg tyst som en

graf och öfver hela naturen hvilade en stämning af vemod och dysterhet. De fyra kamraterna voro också tysta; deras tankar ilade åt olika håll, helt säkert till deras hem, och de kände en tungsintethet, som punschen ej kunde skingra.

»Nej, gubbar! vi ska' rycka opp oss och inte »tungusa» längre,» föreslog Måns. »Se så, Nalle, var icke sentimentall! Utter, hör du inte, skål på dig! — Nu taga vi »här ä' gudagodt att vara» —»

Duetten klingade rätt godt, ty den sjöngs med känsla; dess sista ton vibrerade ännu bland träden, då Lasse ryckte Måns i armen och pekade nedåt alléen. Der syntes en smärt, qvinlig skepnad. Hon tycktes med mycken uppmärksamhet hafva lyssnat till sången, ty hon stod orörlig som en bildstod med hufvudet framåtlutadt och märkte icke, att hon var föremål för de fyra ynglingarnes blickar. I handen hade hon något svart föremål och månens strålar brötos mot några stora, förgyllda bokstäfver å detsamma.

»Hon har en musikportfölj i handen,» upplyste Måns och gaf Lasse ett ögonkast af hemligt förstånd. I nästa ögonblick var Lasse nere från kullen och styrde sina ridderliga steg mot damen. Hon varseblef honom, stod stilla och inväntade honom.

»Ska' det vara ett glas punsch?»

»Hvilka äro de andra der uppe?»

»Måns, Nalle och Uttern.»

»Hvilka äro Nalle och Uttern? Gamle Måns känner man nog.»

»Känner ni inte Nalle? Och Uttern sedan? Kom opp ett tag och tjusa till dem! — Se, här är min arm!»

»Tack!»

Paret kom långsamt vandrande uppför kullen och Nalle och Uttern presenterades. Flickan (hon hade ej fyllt 17 år) fäste en genomträngande blick på de obekante, och slog sig derpå ned vid Måns' sida.

»Ska' lilla vän dricka ur mitt glas?» pjollrade jätten, och torkade med en smutsig näsduk kanten på sitt dricksglas.

»Skål, tjockoff!» skämtade musikeleven och tog en klunk, som kom Nalles och Utterns ögon att blifva lodrätt aflånga.

»Hvad ska' ni med portföljen i dag på söndagen?»

»Tyst, lille murfvel! Jag har en timmes lektion i staden hvarje söndagseftermiddag. Hvad var det, som den der lille tjocke hette?»

»Han heter Nalle och är en liten snäll gosse.»

»Skål, Nalle!» sade flickan skrattande, och Nalle rätade upp sig och gjorde honnör innan han drack.

Uttern låg tyst och blott betraktade flickans anletsdrag, då de emellanåt belystes af månen. Hon var täck, nästan vacker, med mörka, vilda ögon och det allra präktigaste bruna hår, som hängde utslaget öfver hennes rygg.

»Stackars flicka!» tänkte Nalle.

»Jag tror jag börjar frysa,» sade Uttern och ruskade sin kropp som en våt hund.

»Ja, jag också,» tyckte Nalle; »klockan är snart tio. Man får lof att gå i messen och ha' sig en smörgås.»

»Godnatt!» sade begge plötsligt och utbytte ett hemligt ögonkast.

»Ä' små gössarne sömniga?» frågade flickan och fattade i Utterns spens.

»Jag tyckte det vore på tiden, att ni gick hem,» förmanade Uttern och lösgjorde sin tröja. »Godnatt — mycket nöje för resten!»

»Hör på den — mycket nöje — ha! ha! ha!»

»Kom, Utter!» ropade Nalle, som redan begifvit sig ned i allén.

De båda kamraterna gingo, försjunkna i sina tankar, och tego en lång stund. Slutligen bröt Uttern tystnaden.

»Hon var vacker!»

»Ja, men jag tycker ej om hennes konversation.»

»Stackars, stackars flicka!» suckade Uttern. »Stockholm är ett förb— Sodom! Tror du, att hon kan räddas?»

»Omöjligt om man får döma efter hvad man sett och hört!»

Uttern svarade ej, utan blott bolmade på sin cigarr. Nalle tyckte dock, att han hörde kamraten hviska: »hon skall räddas».

4.

Den 21 december var kommen kall och ruskig, men ingen dag förut hade medfört sådan glädje som denna. Julen var i annalkande, och man skulle nu få återse hemmet och njuta af dess fröjder, bullar och präktiga matsedel. Den dagen gick läsningen dåligt. Kl. 2 slog ändtligen förlösningens timme. Kompaniet var samladt i stora afdelningen, och majoren talade till ungdomen och gaf de sista instruktionerna för dess förhållande på permissionsorten. Talet nådde sitt slut, och hela svärmen var fri.

Karlbergssjön var ännu ej tillfrusen, utan trafikerades liksom förr af de små ångsluparne. Kl. 5 gick sista båten, och den var så full af kadetter, som den kunde bli. I den lilla kajutan akterut hade ett slags mångdubbel quartett samlats och utförde under färden sånger till frihetens lof. Det var ett jubel utan gräns.

Måns och Uttern hade sagt farväl åt Lasse och Nalle, hvilka skulle fara med snälltåget söderut.

På jernvägsperrongen hurrades och sjöngs af kvarstannande kadetter, när de öfriga foro sin kos. Man hade samlats i *en* kupé, och der gjorde punsch-buteljen sin rund för att klara struparne till de aldrig tystnande sångerna.

Och så gick natten under skämt och sång och skratt. Allteftersom tåget fortsatte mot söder,

minskades antalet i den glada vagnen; den ene efter den andre troppade af vid städer och stationer, och då tåget anlände till Malmö, stego endast några få sömniga kadetter ut och mottogos i famnen af välkomnande föräldrar, syskon och vänner.

5.

P^{er}missionstiden var slut och den 11 januari uppgick öfver Karlberg grå och mulen. En vagn rullade in genom skräddarhvalfvet kl. 9 på morgonen. Då den stannat utanför logemens-trappan, steg Nalle ur, betalade kusken och vandrade derefter borggården framåt, förgäfves sökande ett bekant eller rättare sagdt *något* ansigte. Nog voro känslorna helt andra än den 14 juli, men gladare voro de åtminstone icke.

Snö låg öfverallt. Den pressade det stora, svarta slottstaket, låg som ett blytungt täcke öfver borggården, öfver sjöns is och utbredde sig som en söndrad svepning öfver bergskrefvor och stenar kring villan Hummersberg på motsatta stranden. Det kändes i den unge krigarens hjerta som om all den glädje, han i hemmet njutit och hvaraf minnet stod så lifligt för honom, skulle funnit sin graf under detta dystra, hvita dok.

En »lasse» gick på slottstrappan och skötte halfsofvande en qvast. Han hvarken helsade goddag eller gaf något annat tecken till igenkännande. Några domherrar hvisslade i en poppel och före-

spådde mera snö, kompanihunden Hej kom haltande ut från matsalen och fortsatte sin väg utan att ens vifta på svansen — allt var dött och känslolöst. Men så öppnades dörren till corps de gardet och den gamle trumslagaren Ravaillac trädde ut sitt eldröda ansigte och helsade vänligt: välkommen åter!

Usch hvad det skulle låtit hånande, om icke gubbens helsning verkligen gått från hjertat. Den gick från hjertat, ty gubben längtade innerligt efter alla sina unga gynnare, hvilka allt emellanåt skaffade honom en sup eller litet öl och porter i messen.

»Herrn ser ledsen ut!»

»Ja, kan man väl vara annat på denna kyrkogård?»

»Kyrkogård — hvad tusan säger herrn? — Här finnes ingen begravnen. — Ska' det vara en 'prisus contentantus'?»

Det var gubbens uttryck för en pris snus och är det troligtvis ännu i denna dag.

»Ja, kör till, gamle Ravaillac! Hur står det till med reumatismen?»

»Åh, det är dåligt, ty jag har icke slagit på trumman se'n före jul. Men si herrn, ännu kan gamle gubben slå en hvirfvel så det hörs. Tram—ram! — »

Gubbens armar beskrefvo de gamla rörelserna för hvirfvel, och hans ögon sågo så innerligt glada ut, som om han aldrig känt någon sorg.

»Vi ska' hafva en pris till, Ravaillac!»

»Ju-u-st de' ja,» svarade trumslagaren med första ordet långt utdraget, »det sätter stål i humöret.»

»Adjö med honom och tack skall han ha!»

»Hvart skall han ta' vägen?»

»In till staden igen — här kan ingen meniska vara förr än i qväll kl. 11, då inryckning sker.»

Och Nalle vände om igen till staden för att göra sig dagen så angenäm som möjligt. Och Ravailac försvann åter i corps de gardet, der han hade sin helbutelj väl gömd.

* * *

Klockan var en quart öfver elfva på aftonen och visitationen hade just gått, då en kadett häftigt ryckte upp dörren och ropade: »Stor karneval — allt färdigt om fem minuter!» — Man förstod meningen, och det blef ett hastande och fjeskande utöfver all föreställning. Civila handskar, höga stöflor, röda ylleskjortor, nattmössor m. m. framdrogos ur gömmorna för att användas vid toaletten.

Inom den utsatta tiden var kostymeringen verkställd. Och beundransvärd både hastighet och fintlighet voro dervid ådagalagda. Karnevalståget gled genom logementen i mellanvåningen. I téten gick en till björn utklädd kadett. Svart skinntöja, mörka ridbyxor, svarta strumpor, sot i ansigtet och uniformshandskar, som blifvit färgade med blanksvärta, hade åstadkommit förvandlingen.

Björnen fördes af Måns, som med en revolver i handen bestämde djurets rörelser. Efter björnen kom en till indiansk medicinman utklädd eller rättare afklädd elev. Derefter följde det egentliga

tåget. Så många som egde dylika plagg, hade klädt sig i röda faltar och virat röda och brokiga yllskjortor i form af turbaner kring hufvudet; stearinljus, nedstuckna i hylsan af en bajonett, förestälde på ett lyckadt sätt facklor.

Tåget rörde sig långsamt genom de halfmörka logementen och stannade slutligen i det 5:te, der uti en fönsternisch kamraten Kioku var uppsatt, blek af vanmäktig vrede och med ögon, som sprutade eld. Framför honom nedfölla alla fackelbärande på knä. Björnen hade redan fått sin instruktion: Med den älskliga förtroligheten hos en riktigt tam nalle höjde han begge sina svärtade ramar och strök derpå med ett raskt tag så mycket som möjligt af blanksvärtan kring Kiokus bleka kinder. Den ed, som skulle lemna kamratens läppar, försvann i de långsamma, men kraftiga ackorden af »Integer vitæ», sjungen af fackelbärande. I detsamma öppnades dörren och i öppningen visade sig piketofficerens allvarsamma ansigte. Glädjen var afbruten. Orderbrott hade begåtts, ty efter aftenvisitationen skulle hvar och en lägga sig, men man förlitade sig på traditionens privilegier. En straffpredikan, visserligen lindrig, följde på munterheten, de uppträdande »dröpo» så småningom af, och snart satt Kioku, lemnad åt sina betraktelser, ensam i fönstret.

6.

Natten till den 20 januari hade varit bitande kall. Karlbergsdammens grumliga vatten var täckt af en tjock isskorpa och backen, som leder från kyrkplanen till värdshuset, hade genom flitiga begjutningar med vatten öfverdragits af en hård, glänsande isyta. Den 20 januari var klar, lugn och kall — en äkta nordisk vinterdag. Den sedvanliga källbacksfesten var bestämd till denna dag.

Kl. 6 på aftonen gick trumman i stället för kl. 7, som den annars plägade gå. Med brinnande hast bar det af ut ur stora afdelningen in på inre borggården för att komma öfver en kälke och derpå bort till källbacken. En hel del folk från staden hade redan samlats. Sjökadetter, »fiskar», knoddar, små mamseller och pigor från Karlberg och omgifvande trakt bildade en brokig och glad blandning på ömse sidor om backen.

Åkningen började genast. I starkaste fart såg man en kadett rusa fram mot backen, med kälken några alnar framför sig, och derpå kasta sig handlost framstupa eller på sidan ned på densamma, hvilket för ovana ögon föreföll att vara en manöver af vådligaste slag. Så småningom började åskådarne att aktivt deltaga i nöjet. I synnerhet de unga flickorna hade att glädja sig åt all möjlig uppmärksamhet från kadetternas sida. Allt eftersom aftonen skred fram steg sinnesstämningen, redan förut lifvad af punschen, små gräl

med »fiskar» etablerades här och der och en och annan välkänd smäll hördes emellanåt bland populasens jubel. Brinnande rödskimrande facklor, burna af kadetter, kastade ett obeskrifligt romantiskt skimmer öfver människorna, den hvita snön och dammarnes glänsande is. — Efter tonerna af en redan något onykter sextett från staden dansades française på dammen, åtskilliga grupper syntes spridda i snön, skämtande och sjungande kring punschbuteljen; en högväxt kadett, Massa, strök ikring med en fackla bland folket för att, som han uttryckte sig, »bränna småfisk». Och under tiden flögo kälkarne oafbrutet nedför den präktiga backen; en och annan svans, bestående af en lång rad personer, hvilka, stående tätt bakom hvarandra, genom fast sammanhållning bildade en enda tät massa, brusade utför, alltid helsad af hurrarop och skratt.

Nalle var just på väg uppför backen, då han hörde ett välkändt »undan» ropas uppe från den samma. Ögonblicket efter såg han en kälke hvina förbi, bärande två personer, en kadett och bakom denne en ung flicka med långt fladdrande hår. Rösten, som ropade »undan», förrådde Uttern, och det skarpa skenet från en fackla belyste för Nalles undrande ögon dragen af den flicka, som den der söndagsqvällen i oktober helsat på kamraterna på sångarkullen. Han anade sammanhanget och inväntade Uttern, då denne efter en stund åter visade sig på väg uppför backen.

»Får jag styra för din dam, Utter?»

»Fråga henne och icke mig!»

Anhållan beviljades. Uttern stod qvar och såg på, när Nalle och flickan flögo förbi.

»Hvad tycker ni om lille Uttern?» frågade Nalle, då de stigit af kälken. »Ni ha träffats förr?»

»Ja, jag mins det. — Jag tycker bra om honom.»

»Det undrar jag inte på. — Men förlåt mig! mitt namn är, som ni kanske kommer i håg, Nalle; får jag kanske veta ert?»

»Kalla mig för Cissi!»

Klockan var nära 11, då Nalle, vid en promenad genom »suckarnes allé», hörde dämpade röster från platsen vid Döbelns monument. Han böjde sig ned under grenarne och tittade uppåt. Månen höjde sig öfver slottets tak och kastade ett blekt lugnt skimmer öfver parken. Midt i det ljus, den sände ned genom en öppning mellan träden, stodo två personer och samtalade ifrigt. För kamratens öga var det ej svårt att igenkänna Utterns gestalt, och det präktiga, utslagna håret förrådde genast Cissi. Hvad de sade, var svårt att urskilja, men att samtalet gick allt mera in på det sentimentala området, kunde ej döljas.

»Utter!»

Det enkla ropet skilde de unga tu minst ett par fot från hvarandra. En brådskande hviskning: »farväl — Dianas kulle — Söndag kl. — o. s. v.» derpå kom Uttern nedskumpande till kamraten. Han var ovanligt meddelsam. Redan för långt tillbaka hade den emellan de båda logementskamraterna rådande missämjan efterträds af ett allt starkare ömsesidigt förtroende, grundadt på den aktning, de alltmera fingo för hvarandra.

»Du är kär, Utter!»

Uttern svarade just icke mycket till en början.

»Du är bestämdt kär, hör du!»

»Ja, det är jag!»

Nalle visste precis icke hvad rol, han nu skulle spela. Med kärlek hade han ännu icke haft mycket att göra och han kände ej till behandlingssättet för patienter, som ledo af den sjukdomen. Han funderade en stund; derpå försökte han ett anfall från sunda förståndets sida.

»Ja men Utter, hvad tusan ska' det tjena till?»

»Hvilket?»

»Att så der gå och kära ner sej, vet jag!»

Uttern såg på kamraten med en blick, som tillräckligt tydligt visade, hvilket svalg af erfarenhet, som nu låg emellan dem.

»Är du verkligen kär, Utter?» (Nalle skulle nu lägga i dagen sin kännedom af människohjertat.)

»Ja, min själ är jag så!»

»Hvad heter hon?»

»Cissil!»

»Ja, men hvad mera; hon har väl något familjenamn?»

»Det vet jag icke!»

»Bravo! Hvarifrån är hon?»

»Från sta'n!»

»Jaså! Nå, tror du hon tycker om dig?»

»Ja!» (kort och bestämdt.)

»Hvarför skildes ni åt?»

»Hon skulle gå hem med sin bror.»

»Ja, men tänk om hon håller på vid källbacken ännu en stund. De ä' minsann ej att lita på!»

»Det är lögn, ty hon gick till kyrkplanen, der brodern väntade på en soffä.»

»Såg du brodern?»

»Nej, men —»

Trrrr — ram! hördes trumman i hvalfvet, som ledde till stora borggården. Det blef ett skrånande, hurrande, springande, skramlande med källkar, knuffande och allt möjligt slags buller och oreda. Hela skaran rusade åt hvalfvet.

Då Uttern och Nalle kommit öfver kälkbacken, vände sig den senare om för att med blicken följa den sista kälken, som just nu kilade förbi. Den styrdes af en kadett och bakom honom satt framåtlutad en qvinlig gestalt med det rikaste hår, som till följd af farten svallade rätt ut från hennes med pelsmössa betäckta hufvud. Nalle tyckte sig igenkänna den mössan och det håret, men han teg.

7.

Rikssalen var praktfullt klädd med flaggor, bajonetter och vapen m. m.; trapporna, som ledde upp till densamma, mottogo på mjuka mattor trycket af de gåendes steg, gaslågor och lyktor brunno i hvarje vrå, med ett ord, det gamla slottet var högtidsklädt och väntade blott på de många gästerna för att låta sina gråa murar upplifvas af polkans och valsens toner. H. maj:t konungen hade gifvit nådig befallning, att den sedvanliga gouterbalen skulle hållas, och detta var anledningen till slottets festliga utseende.

Omkring kl. 7 e. m. den — mars, rullade den första vagnen in på borggården. Två små, hvitklädda väsen sväfvade ut ur densamma och mottogos i famnen af en bastant piga, som stod väntande vid fotsteget. Efter de poetiska varelserna kom den tungrodda prosan, en femtio års matrona, hvars skarpa ögon genast fingo point-de-vue på några med breda sidenband utmärkta kadetter, hvilka i egenskap af balmarskalker stodo på slotts-trappan. Döttrarna mottogos genast af hvar sin riddare, och innan mamma hunnit gifva kusken befallning om hemtning m. m. voro de unga redan försvunna uppe i hvalfvet och kadetterna med dem. Och mumlande något slags otyg om illa uppfostrade kadetter, kom gumman traskande efter, solo, om man ej räknar pigan, som följde i spåren med famnen full af fruns släp. —

Vagn efter vagn kom framrullande och stannade framför slottstrappan. Stockholms finaste fröknar, en oändlig massa förkläden, officerare i parad, sjökadetter — alla bildade ett oafbrutet, brokigt tåg uppför den breda trappan. Och alltjemt strömmade nya till.

Rikssalen var packad med människor, rummen bredvid likaså. Temperaturen steg med förundrandsvärd och oroväckande hastighet; solfjädrarne började redan sitt arbete, näsdukarne också; hettan blef ännu starkare, samlingen af människor ännu större — då äntligen föll taktpinnen der uppe på musikläktaren och första valsens toner gäfvo sin elektriska stöt.

De fyra till fem lagren af mammor och tanter kring väggarne packade sig än mera tillsammans;

första paret kom majestätiskt framsväfvande, andra, tredje, fjerde, femte, snart sagdt alla började samma bana från olika punkter i salen; der uppstod en böljande rörelse i den digra queuen på golfvets midt, kavaljererna förde sina damer i kretsloppet, togo ett steg, högst två, snafvade om något släp och trampade ärligt ut ett stycke af detsamma — nytt steg och så en armbågsknuff från paret bakom — ett par ilskna ögon, om ogerningsmannen var en kamrat, men ett försonligt leende, om det var en officer — ännu ett försök, som lät någon mamma känna, att hon hade tår — och så en dum förklaring till damen att »det var omöjligt att dansa i en sådan trängsel».

Så gick första valsen, sedan man dansat (rundligt tilltaget) tio steg. Efter 7 à 10 minuter tystnade den skrällande messingsextetten och en allmän suck af lättnad for genom salarne. Man tackade sin dam, inom sig hoppandes, att hon icke hört ens namn vid presentationen, och så ned till biblioteksrummet, der punschen väntade. Der stod redan Ravaillac, och hade äran att dricka med någon gammal »hundrraförrrtisju» eller något annat nummer, som gubben kom i håg. Våldiga blålar stodo på borden och redligt tömdes desamma.

Och så kom andra dansen och tredje o. s. v. med få olikheter, om man undantager att för hvarje dans allt flera tärnor fingo sitta, medan man deremot nere i biblioteksrummet fann allt större antal kavaljerer.

Stora afdelningen var för aftonen inredd till matsal för damerna. Vid 11-tiden såg man kadetterna komma med någon tant vid sidan och

med en min, som uttryckte de känslor, de erforo, då de visste, att i rummen på andra sidan förstugan voro bord dukade för herrarne, men från hvilka de voro utestängda genom skyldigheten att servera damerna.

Om möjligt var trängseln större här än deruppe under första valsen. Det tog minst en kvarts timme att bana sig väg från ena ändan af salen till den andra, stundtals var det omöjligt.

En groflemmad kadett syntes midt på golfvet, hållande en kopp, hvilken var till hälften fylld med buljong. Han hade fått order af sin dam att skaffa en tom kopp. Någon dylik fans icke, eller rättare sagdt, ingen kopp alls utom den nämnda syntes inom tio minuters promenadhåll. Han hade intet annat val än att taga den kopp, som bjöds — men hvar, skulle han tömma buljongen? Dricka ur den kunde han icke gerna, ty det skulle damen kanske märka, och intet fans att tömma den uti. Han funderade en stund och tog derpå sitt parti. Passande på, då trängseln var som starkast omkring honom, tog han en likgiltig min på sig och hålde så ut koppens innehåll öfver klädningen af det närmaste fruntimret. Manövern gjordes fint och det var endast två ögon, som råkade bevittna densamma, men de ögonen voro skarpa.

Emellertid tog supén en ända, och dansen fortsattes till sent på natten. Punschen der nere hade haft sin på Karlbergsbaler vanliga verkan — de dansande kavaljerernas antal minskades alltjemt.

Kl. 2 på morgonen sågs en figur med försigtiga och synnerligen ostadiga steg leta sig väg nedför slottstrappan. Det var Ravaiillac, som »hjelpt

till» med ordningställande efter balen och dervid råkat göra ännu en titt in i punschrummet.

* * *

»Stäng dörrarne!» befalde logementsbefälhafvaren i — logementet, då kamraterna, som bodde der, följande eftermiddag efter slutad läsning mangrant samlat sig. — »Stäng dörrarne och »släpp ingen dj—l öfver bron!»

Trots det tillagda skämtet låg der något allvarsamt och hotande i den enkla befallningen. Det var något särskildt å färde, det kunde man se på blickarne.

»Erkänner du den der handlingen med buljongkoppen i går?» frågade samma röst den, som gjort sig skyldig till den simpla affären.

»Ja!»

»Hvarför gjorde du på det viset?»

»Hvad skulle jag göra?»

»Har du intet annat försvar, din sakramenskade drummel?» frågade den stränga rösten.

»Nej!»

»Kamrater!» fortfor domaren, »skall det här tålas?»

»Nej, han skall rapporteras!»

»Behöfs icke,» invände befälhafvaren, »det är skam för korpsen, att saken skall komma ut. — Det fins på Karlberg ännu en och annan gammal tradition qvar. Kamrater kunna också straffa.»

»Hvad menar du?» frågade en af de andre.

»Jo, mitt förslag är det, att han skall välja mellan rapport och smörj. — Hvilket vill du ha?»

Den sista frågan gälde åter delinquenten.

»Hvem har rätt att slå mig?» frågade denne med skygg blick, ty han anade, att det skulle blifva något grundligt.

»Hvilket väljer du?» röt domaren till honom.
»Svara genast — rapport eller smörj? Om rättigheter kunna vi tala sedan!»

»Ja, rapport vill jag *icke* ha!»

»Är ett rapp af hvar kamrat i logementet för mycket?»

Ett olycksbådande nej följde på frågan.

»Ställ dig framstupa i fönsternischen der!» befalde åter domaren.

Den olycklige lydde genast, ty han kände sina kamrater.

Korpralen slog första slaget. Det skedde med en bajonettbalja och applicerades något nedanför ryggen. Ett dylikt redskap ger förfärliga rapp, och delinqventens smärtsamma hopdragning af kroppen visade också att straffet var strängt. Men ej ett ord lemnade hans läppar under de långa minuter, som förflöto, medan den ene efter den andre af de sju domarne med all kraft verkstälde den hårda men rättvisa domen. —

»Se så, stig upp nu!» befalde åter korpralen, »och tacka oss, att du sluppit komma upp i orderummet!»

En dylik bestraffning, gifven på sin plats, förfelar icke gerna sitt ändamål.

8.

Det var påsk och större delen af korpsen vistades i hemmen eller hos kamrater eller släktingar — med ett ord hvar som helst utom på Karlberg. Endast ett fåtal, deribland Lasse och Nalle, dvaljdes på »inrättningen».

Långfredagsafton var öfver beskrifning härlig. Värmen hade under dagen varit tryckande, och följdes nu på aftonen af den ljufligaste svalka. Ej en qvist rörde sig på parkens väldiga bokar, ej ett blad darrade i den stilla aftonluften. Solen hade gått ned och bleka stjernor tindrade på en fullkomligt molnfri himmel. En härligare afton kunde ej tänkas; hvila, lugn, ostörd hvila, vederqvickte den unga vårnaturen.

Dämpade röster hördes från allén, som leder till skjutpaviljongen. På en soffa satt Nalle och samtalade halfhögt med en cirka 19 års flicka. Det var Ingrid, »uf» eller uppasserska i 2:a matsalen. Utterns öde hade smugit sig öfver kamraten också. Han var kär och det i en stackars medellös, obildad tjänsteflicka, som också fattat en varm sympati för honom. Hvad som talades mellan de tu, hör icke hit. Icke heller skulle förhållandet dem emellan här påpekats, om det icke utgjort en så väsentlig del af »Karlbergsminnena», att dess utslutande skulle gjort samlandet af desamma ännu ofullständigare än det är.

Steg närmade sig från ena sidan. Nalle böjde fram sitt hufvud för att rekognoscera.

»Hvem är det?» frågade Ingrid.

»Lasse och Selma!»

Ett leende af hemligt förstånd utbyttes. Lasse och Selma hunno snart fram till soffan. De tycktes blifva temligen öfverraskade, men funno sig i situationen och togo plats bredvid de andra två. Lasse uppdrog ur innerfickan en punschbutelj och ur hvardera sidofickan ett dricksglas. Punschen lifvade sinnesstämningen, man drack med hvarandra för det »första» tycket, det »oföränderliga» tycket, o. s. v. —

Vid 10-tiden gjorde Ingrid min af att gå.

»Augusta i messen anar oråd,» påstod hon.

»Vi träffas om en stund igen,» föreslog Lasse.

Förslaget antogs och de älskande skildes åt. Lasse och Nalle styrde sina steg mot slottet, derifrån musik hördes. I musikrummet satt en elev vid pianot och spelade folkvisor. Nalle gick fram till ett öppet fönster och blickade ut. Karlbergsjön låg lugn och afspeglade stjernorna. De mörka skuggorna från bergen på andra stranden sänkte sig djupt ned i sjön och gånvofonden ett besynnerligt, hemlighetsfullt utseende. Det låg något vemodigt, sorgligt i hela naturen, och tonerna från Neckens polska voro ej egnade att skingra den något dystra stämningen. Nalle var af en svärmisk natur, och hans fantasi hade fria tyglar den qvällen. Han tänkte på sitt hem, sin barndom och så på henne — Ingrid — och han tyckte, att hela hans (som han trodde) kärlek blott var en dröm. Ur sina tankar väcktes han af en ryckning i ärmen.

»Kom, Nalle!»

Det var Lasse, som visade på sitt ur. Det var half elfva.

De följdes åt utför slottstrappan och stannade sedan utanför ett fönster till 1:a matsalen.

»Hvem är det som kommer der borta?» frågade Lasse.

»Det är idioten, som repeterar på ångbåtsklockan.»

Lasse slog några lätta slag på rutan med den påföljd, att fönstret strax öppnades. Ingrid's ungdomsfriska ansigte tittade ut och hon log sitt goda leende, då hon fick se Nalle.

»Har juden varit nere?» frågade Nalle.

»Han är i staden.»

»Än Augusta då?»

»Hon har rest till släktingar på landet.»

»Skönt! — Håll utkik, Lasse!»

Kamraten gjorde så medan Nalle kraflade sig in genom fönstret. Derpå följde Lasse samma väg och fönstret stängdes efter honom.

På ett par matsalsbänkar slogo sig de båda paren ned, och samtalet fördes derpå med hviskningar. Det rörde sig mest om framtiden! O, ungdom! Hvad du skapar dig många onödiga bekymmer! — De begge ynglingarne glömde för stundens känsla allt, sin snart vunna ställning i samhället, familjen, svalget emellan dem och deras flammor, de kunde knyta näfven mot opinionen och visa världen, att de voro män. (Nu fattades blott Uttern, för att den sköna samlngen skulle vara fullständig.)

Då tapto kl. 11 lät höra sitt slamrande ljud, öppnades häftigt ett par fönster i 1:a matsalen, ett

hufvud stack försigtigt ut. Ej en varelse syntes, utom gamle Ravailacs hopskrumpna figur, som rörde sig med slängande armar som ett spöke långt borta vid sjukhustrappan.

Nästan samtidigt sågos ett par mörka kroppar hoppa ut genom de öppna fönstern. De voro Lasse och Nalle, som nu gingo att sofva och drömma om rosor.

9.

Reveljen, en söndagsmorgon i maj, hade just gått utanför logementsflygeln. Ravailac måste varit nykter den morgonen, ty han slog i takt och hvirflarne kommo ej så staccato som vanligt. Hummersbergsklipporna slöko med begärlighet det skrällande ljudet; hela dalen, hvars botten utgjordes af Karlbergssjön, uppfyldes af det döfvande larm, Ravailac åstadkom, men kadetterna, som sofvo några fot innanför den marschlinie, trumslagaren följde, de sofvo, som om reveljen slagits på slappa trumskinn.

Blott *en* i 7:de logementet tycktes vara öroad af larmet, ty han sträckte på sig ett par gånger, kastade kroppen otåligt öfver från ena sidan till den andra och sökte förgäfves att ånyo insomna. Plötsligen tycktes något minne vakna hos honom, ty Lasse for upp i sittande ställning och gnuggade sina ögon för att se, hvad klockan var.

Grannen, Nalle, sof och det fordrades en hel mängd uppriktiga slitningar i hans pöl för att få honom vaken.

»Hvad vill du Lasse?» hördes ändtligen den väntade frågan.

»Tyst, murfvel! — Mins du inte — Dianas kulle?»

»Ack, det är sant,» hviskade Nalle, nu fullt vaken, och ett vemodigt leende spelade i hans ansigte. »Det är kanske sista gången!»

»Gå tyst, så inte Måns vaknar!»

Vännerna klädde sig nästan ljudlöst, allt emellanåt kastande en blick bort till Måns' säng, som stod vid kakelugnen. Inom 10 minuter voro de färdiga, med spensen på axeln. Måns sof, då de lemnade logementet.

Söndagsmorgonen var den härligaste man kunde önska. Himmelen hvälfde sig ren och blå öfver Karlbergs gamla park, och den varma vårsolen började redan kyssa bort dagdropparne från gräs mattan. Ej en fläkt kändes, men luften var ren och sval.

Kamraterna vandrade under tystnad genom parken och trädde snart ut på Pampas, exercisplatsen. O! hvad den morgonen var skön! Framför dem låg skogen, ännu slumrande, och bakom dem stego solstrålarne upp på andra sidan Karlbergs sjöns lugna, orörda yta. Men i parken var redan lif, ty hundratals småfoglar stämde redan upp sina morgonhymner och sjöngo med den förtjusning, som en härlig vårmorgon inger allt skapadt.

»Der komma del!» utbrast plötsligen Lasse, och pekade mot hvalfvet vid entreprenörens gafvel.

Ingrid och Selma, de begge väntade vännerna syntes i allén, med en korg mellan sig. Begge voro klädda i trefliga sommarkostymer, som väl passade till deras täcka ansigten.

»God morgon!» ljöd det från allas läppar, och derpå bar det af arm i arm till Dianas kulle, medan Lasse bar korgen. På en punkt, som blifvit utvald, lika mycket i taktiskt som estetiskt intresse, slog gruppen sig ned på filter och spensar, korgen af-täcktes och en rykande kaffepumpa bragtes i ljuset. Den enkla anrättningen med en färsk kolossal krans smakade förträffligt, och sinnesstämningen var den gladaste. Men sorg blandades snart i glädjens bågare.

»Detta är afskedskalas,» sade plötsligen Selma och sökte se glad ut.

»Hvad för slag, afskedskalas?»

»Ja, i eftermiddag reser jag till Sala.»

»Nej, min själ!» utbrast Lasse, »inte i dag!»

»Jo, Lasse lille, det är bestämdt.»

»Hvarför de'?»

»Fråga icke om det; jag skulle nog stanna, om jag kunde. — Men nej! aldrig en dag längre på detta ställe. Jag känner nu till Karlberg.»

De sista orden uttalades med en ton, hvori sorg och sjelfförebråelse stredo om väldet.

En allmän förstämning höll på att inträda, då plötsligt Nalle ryckte sin kamrat i armen och pekade på ett träd i riktning åt skjutpaviljongen. Bakom stammen kunde man skönja konturen af en jättegestalt, som förgäfves sökte göra sig fullkomligt osynlig.

»Måns!» utropade Lasse.

»Den förb— spionen!» ifylde Nalle.

För att betaga spionen den fröjd, han möjligen skulle känna i sin lyckligt gjorda öfverrumpling och i stället göra honom sjelf en smula förlägen, uppgaf hela sällskapet samtidigt en skallande skrattsalfva deri inblandande Måns' namn.

»Jag trodde, vi hade lurat den tusan,» mumlade Lasse, då gestalten, seende sig upptäckt, med långa steg klef närmare.

»Lura den . . . ja, försök!» tänkte Nalle; »men han menar väl, den långe hejaren.»

Genom Måns' oförmodade mellankomst stördes den förut rådande stämningen och man skulle rätt gerna vilja ha' nöjet ogjordt, tyckte man. För att se riktigt ogenerade ut, drack man dock ännu en kopp och gjorde samtidigt en ände på kransen. Tiden var nu inne för Ingrid, då hon skulle duka borden i matsalarne. Med många tacksägelser för välfägnaden skildes Lasse och Nalle från sina flammor och följde Måns med utseendet af ett par skolpojkar, som påträffats i en främmande frukt-trädgård.

* * *

På eftermiddagen hade en liten grupp af tre personer slagit sig ned i parken, just der jernvägen kröker af från stationen. Gruppen tyckte vänta någon, att döma af den uppmärksamhet, den riktade bort mot spåret åt Stockholmssidan.

Efter en stunds väntan hördes den gälla hvisslingen, strax derpå kom den väldiga massan frambrusande ur genomskärningen, ångande och

pustande. Då tåget var midtför den lilla gruppen, framsträcktes ett qvinnohufvud ur ett fönster, och Selmas sorgsna ansigte nickade den sista afskedshelsningen åt vännen Ingrid samt åt Lasse och Nalle, hvilka posterat sig här för att obemärkta kunna tillvinka henne sina lyckönskningar.

10.

Blott en vecka återstod till den sista examensdagen den 15 juni. De, som ej hade sina ämnen undangjorda, blickade ängsligt fram öfver de få återstående dagarne, ty det gälde nu, om man skulle sluta kursen på det året eller kanske få göra om densamma och blifva s k. jubelruka.

Solen sken med förtärande värme in i stora afdelningen och brände på Lasses och Nalles stora hufvuden, der vännerna sutto med handen under kinden bredvid hvarandra, låtande tankarne ila åt olika håll. Midt emot dem satt Måns halfsofvande och bredvid honom Uttern, fullständigt försänkt i sömn.

»Fy tusan, Lasse, sådant lif det här ändå är!» pustade Nalle och slog för tjugonde gången igen fältbefästningskonsten.

I stället för svar på kamratens utrop lade Lasse begge armarne tillsammans öfver bordet, kastade en forskande blick bortåt dörren, hvarigenom jourhavvande officern kunde komma och placerade derpå sitt stora kortklippta hufvud på armarne.

»Väck mig, om han kommer, Nalle.»

»Sof du lugnt, jag är vaken.»

Klockan var 11 på förmiddagen och vid den tiden brukade man känna sig sömnig. Men Nalle, som eljest plägade somna först af kamraterna, höll sig denna gång vaken längst. Ingrid lefde ständigt i hans tankar, och han märkte med verkliga bekymmer, huru hans nu ständigt oroliga fantasi störde läsningen.

Lasse somnade snart. Uttern sof också, och Måns såg åtminstone ut som han sof. Nalle öppnade ånyo sin fältbefästningskonst och framsmög ur densamma ett litet manuskript, som på ena sidan var fullklottradt med namn, liksom om någon under djupsinniga funderingar haft detsamma lig-gande framför sig på skrifbordet. Papperet veck-lades ut och Nalle framtog sin penna för att fort-sätta det på andra sidan skrifna. Det var ett poem. Situationen stämde fullkomligt öfverens med yng-lingens känslor. Han kunde nu i fred få fortsätta sitt skaldestycke om »flickans klagan på stranden».

En vers fick han färdig, men då isades hans kropp, ty mellan Måns' stora, långa fingrar såg han en mörk punkt lysa fram. Det var kamratens öga, som betraktade hans rörelser. Måns lät ho-nom pinas en stund, derpå log han temligen ironiskt.

»Usch, Nalle, hvad du är kär!»

Orden lade just icke balsam på det sårade hjertat.

»Rör det dig kanhända?»

»Ja visst rör det mig, Nalle lille!» och Måns räckte fram sin stora hand tvärsöfver bordet.

»Ja, en bra pojke är du Måns, men tusan så förarglig ibland!» mumlade kamraten.

»Jag tror ni ä' galna,» fortfor Måns. »Du och Lasse och Uttern, ni ä' ju galna alla tre!»

»Ja, hvem rår för det! — Har du aldrig varit det?»

»Nej, åtminstone aldrig i sådana som Ingrid och Selma och Cissi — fy tusan hakar!»

»Säg inte ett ord om Ingrid, Måns!»

»Se så, Nalle!»

»Uppehåll!» skrek korporalen med en stämma, som satte lif i alla de sofvande. I nästa ögonblick var jagten i gång öfver inre borggården ut på kyrkplanen. Det gälde att komma först till fru Westerlund och få de bästa våfflorna.

»Nalle!» ropade Måns och gick bort åt stora allén. Den tillropade var snart vid hans sida.

»Hör du, jag måste tala förstånd med dig, ty annars blir du, så sant jag lefver, en jubelruka. Hvad tänker du på, menniska? Gå och bli kär i en matsalsuf och skrifva vers och springa för dig sjelf i parken! — hvad skall din far säga, om du kommer hem i sommar utrullad?»

»Måns, jag rår icke för det! Jag skall nog läsa ändå.»

»Nej, du skall förb — mej slå den der slinkan ur hågen och komma ihåg att du är karl. Fy tusan,, skall du bli en käring. Jag trodde bättre om dig.»

De der orden »bli karl» måtte slagit rot i kamratens själ, ty han blef fundersam och bad att få betänketid.

»Nej, du skall lofva mig nu, Nalle, att läsa,

läsa af alla krafter, ty du är nu ibland de sista på hela korpsen. Det vore snyggt, om *du* blefve utrullad, som ju anses ha' godt läshufvud.»

Måns enkla ord räddade Nalle. Säkert är, att efter den stunden läste han och det så godt som två andra, och det var också på tiden. Kärleken blef, åtminstone för tillfället, tillbakasatt. Och den återkom i sjelfva verket aldrig sedan i dess förra öfverspända natur.

Under sommarens derpå följande praktiska öfningar togo åter den forna ynglingakraften och lefnadslusten ut sin rätt, och dermed gafs dödsstöten åt den känsla af sjuklig kärlek, som kanske hade sin näring mera i en uppjagad fantasi än i verklig dragning till föremålet.

På aftonen samma dag, då Måns hade haft sitt samtal med Nalle, gingo de sistnämnde jemte Uttern i »suckarnes allé» framåt jernvägsstationen. Samtalet rörde sig kring Cissi, Utterns flamma. Den qvällen kände sig Nalle fri första gången på länge, och det var en helt naturlig känsla hos honom att önska sig se vännen i samma behagliga tillstånd, d. v. s. i det tillstånd, som uppkommer, då förnuftet får blanda sin röst med känslans.

»Här skulle jag träffa henne — och just nu,» sade Uttern och såg på klockan.

»Ah — hon lurar dej!»

»Kan nog hända,» suckade kamraten, som var af ett mera vekt och tungsint lynne.

»Tyst — hvem är derborta?»

Det prasslade i gräset och mellan trädstammarne syntes ett par, tre kadetter, sällskapande

med en flicka, klädd i en lätt, ljusgrå sommarkappa.

»Kom så sätta vi oss här på soffan,» föreslog Uttern och såg mycket missmodig ut.

»Tror du det var Cissi?»

»Jag vet icke, men det ger sig väl strax.»

I detsamma framkom sällskapet på gången och närmade sig soffan. Flickan fick först syn på Uttern. Hon tvärstannade. Derpå vände hon sig om och skrattade.

»Hvad fan betyder detta?» mumlade Uttern och såg förnärmat ut; men högt ropade han:

»Go' afton, Cissi!»

Ett nytt skratt besvarade hans helsning. Uttern tog Nalle under armen, steg upp och gick med bestämda steg åt borggården.

»Jag tror du hade rätt, Nalle,» hviskade han med sorgsen stämma. »Kom så gå vi och dricka ett glas punsch i logementet. Jag har en slump kvar i skåpet.»

I logementet voro de flesta kamraterna samlade, sittande på sängkanten och i fönsternischen. Gasen var ej tänd, men månen kastade sitt mildaste skimmer in genom fönsterna. Sjön utanför låg som en glänsande matta af silfver och hade lockat en hel del kadetter ut i de begge båtarne, mellan hvilka en liflig sjöbatalj nu som bäst pågick.

Vid skräddarhvalfvet stod en enspänd vagn och i densamma satt en ung flicka och tycktes vänta någon, medan kusken höll hästen vid betslet.

»Kommer du inte snart, Cissi?» hördes flickans röst, och den trängde in genom logementets

fönster och nådde äfven Utterns öron. Som en blixtn var han ute igen på borggården, följd af Nalle.

»Cissi!» ljöd åter den otåliga stämman.

»Ja lugna dej, Pamela,» svarades från port-hvalfvet, hvarifrån högljudda och skrattande röster tillkännagåfvo, att Cissi nalkades.

Ett litet stycke från vagnen hade Uttern fattat posto. Då Cissi skulle sätta sig upp, fick hon se honom, samtidigt med att han ånyo upprepede sitt »god afton, Cissi.» Men intet vänligt eller ens något svar följde. Vagnen rullade ut genom hvalfvet, och Uttern stod qvar och såg på månen.

»Hvad säger du om saken?» frågade Nalle och slog vännen på axeln.

»Jag är botad,» löd svaret. Och botad var han verkligen. Senare rykten om den stackars Cissis lefnadsförhållanden och moraliska beskaffenhet bidrogo också att såsom en skarp syra draga ihop kanterna af det sår, hennes otrohet förorsakat älskaren.

11.

Ändtligen voro alla examina lyckligt tagna, utom artilleriet, som man gömde till hösten, och faran att blifva jubelruka fans ej mer. Sommarens angenäma praktiska öfningar hade redan tagit sin början med rekognosceringarne.

Kl. 7 en vacker onsdagsmorgon i juni lemnade Ulfundabåten Karlbergs brygga, medförande bland andra passagerare äfven en del kadetter, som hade rekognosceringsdistrikt åt det vestra hållet. I aktern satt Nalle med mätbrädet mellan knäna och bredvid honom rekognosceringskamraten Kalle 50, en livvad ture, hvars goda humör sedermera blef ovärderligt under de heta arbetsdagarne. Kalle 50 och Nalle skulle kartlägga trakten kring Johannisfred vid vestra stranden af Ulfundasjön; det närmast derintill gränsande distriktets aftecknande var uppdraget åt Lasse och en kamrat, i hvardagslag kallad »Kryddsillen». Måns och Utern voro på annat håll. I den mest upprymda sinnesstämning njöt man af den omvexling i det eljest enformiga lifvet, som erbjöds. Det smakade ändå sjöluft att få fara i ångslup öfver Ulfundasjön; och tanken på den tillfälliga frihet, som skulle följa med lifvet ute, var för angenäm för att tillåta allvaret att trifvas bland kamraterna.

Snart lade båten till vid Johannisfreds brygga, ej långt ifrån Ulfunda herregård, och de ofvannämnda fyra ynglingarna hoppade i land. Lasse med sin »Kryddsill» fortsatte för att komma i distriktet näst intill. Kalle 50 och Nalle gingo till en närbelägen byggnad för att der ackordera om kaffe till eftermiddagen m. m.

Utanför dörren låg en jättestor hund, som af en liten flicka, hvilken stod på tröskeln, benämndes »Frid». Hans blodröda, arga ögon vittnade dock om ett allt annat än fridfullt sinnelag. Med en högljudd, bestämd morning kommenderade han för de ankommande ett halt, hvilket åttlyddes lika

punktligt som något kommandoord på Karlbergs borggård. Kalle 50 hade aldrig varit svag för hundar och förklarade detta öppet. Nalle tyckte i allmänhet om det djurslägtet, men den nu uppträdande individen gjorde ett undantag.

»Jag tror det är bäst att jemka sig undan,» föreslog Kalle.

»Då hugger han oss i benen,» profeterade Nalle.

»Hur fan skall man bli qvitt kanaljen då? Vi ha' icke tid att stå här en hel förmiddag.»

Frid låg stilla, så länge rekognoscörerna voro stilla, men vid minsta rörelse å deras sida, reste han sig upp och kommenderade halt. En ljus idé sprang upp i Kalle 50:s hufvud.

»Nalle,» jublade han, »vi ska' mata Cerberus med fläsk.»

I den från Karlberg medförda matsäcken fans ett stort quantum rökt fläsk, som nu kom väl till pass. Inom några minuter var stycket skuret i en mängd läckra skifvor. Det sköna oset nådde vildjurets nos och hade tydligen en försonande verkan på hans känslor. Han till och med viftade ett par svängar med svansen, då han, ännu miss-tänksam och med den röda färgen kvar i ögonen, nalkades fångarne. Den första skifvan kastades och föll rakt ned i djurets öppna gap och var snart försvunnet för verdens blickar.

»Den lunsen tuggar ju icke ens maten!» ropade Kalle, som nu retirerat åtkilliga famnar; »men för Guds skull gif honom mera, Nalle!»

Ännu ett par skifvor följde den första, och Fridens viftningar på svansen voro nu verkligen

uppriktiga känslouttryck. I ett ögonblick af fullt ömsesidigt förstånd nästan strök Nalle hans borstlika pels, men hejdades i sitt lättsinne af Kalles ursinniga, varnande rop.

»För tusan, Nalle! Hvem skulle rita, om han tar dina fingrar för judens fläsk?»

Med ett stycke i handen och under det samvetsgrannaste studerande af hundens minspel och rörelser, vågade Nalle nu nalkas dörren. Frid följde med jemna steg och hade ett outgrundligt uttryck i sitt ansigte. Kalle 50 var blek som ett lik, då han från gärdesgården följde vännens rörelser. Nu var Nalle vid dörren, men Frid hade tagit ut de två sista stegen längre, så att han kom emellan sin frikostige gifvare och dörröppningen. Våld dugde ej, ty Frid hade sänkt svansen, och den röda färgen började återkomma i hans ögon. Återstod endast list eller en skymflig reträtt. Nalle begagnade sig af den förra; med en varm försäkran om vänskap till hunden kastade han de sista fläskbitarne flere famnar bort, väntade ett ögonblick, till dess han sett Frid med lika långt skutt störta sig öfver sitt byte, och uppgaf derpå sitt segerrop och var inne i byggnaden.

Den qvinna, han mötte i dörren, såg med rätta förvånad ut.

»Hur i all verlden kom herrn förbi hunden?»

Den taktiska manövrén beskrefs och omtänksamheten tillade en fråga:

»Är det lika svårt att komma ut?»

»Nej vars, nu känner hunden igen herrn och se'n kan han komma och gå när som helst.»

Öfverenskommelsen om kaffe på eftermiddagen var snart gjord och derpå lemnade Nalle sin nya bekantskap och gick med den lugnaste uppsyn förbi Frid, som nu betraktade honom med en lugn, men alls icke tacksam blick.

Frammot tolfte tiden voro rekognoscörerna i ordning att börja sitt arbete. Mätbrädet var uppställt och inriktadt, och Kalle skulle just knalla i väg till den punkt, dit kamraten skulle syfta, då en idé föll honom in.

»Vi ska börja med en kognak, Nalle!»

Förslaget var godt och pluntan framtofs.

»Skål för Friden!» ropade Kalle 50 och tömde sin bägare. Nalle följde exemplet.

»Det är så godt att ta' en till medan vi hålla på!» menade Nalle, och Kalle log ett löje af villigt samtycke. Derpå lomade han af, hvisslande på Apitius' Kriegesfestmarsch.

Dagen var brännande het, och man behöfde ej anstränga sig mycket för att bli trött. Promenaden genom distriktet i alla riktningar hade redan temligen uttömt rekognoscörernas magar, och den så midt på förmiddagen intagna spriten hade en verkan motsvarande dess tredubbla quantum, förtärdt efter middagen. Kognaken bidrog icke heller att svalka de af solen brända pannorna.

»Stå stilla, Kalle!» ropade Nalle, som lagt sitt öga till dioptern.

»Jag står still!» ljöd svaret i fjerran.

Nalle syftade ånyo, men syftningen blef ej klar; något fel var det, ty antingen flyttade sig Kalle blixtnabbt mellan två punkter eller

ock var han dubbel. Det säkra var, att Nalle såg två Kallar.

»Stå still, hör du!» ropade han med en stämma, som skrämde upp alla skogens foglar.

I stället för att svara, lemnade Kalle sin plats och kom med stora steg gående tillbaka. Hans ansigte var rödt och svetten perlade ned för kinderna.

»Jag ska' försöka,» sade han och fattade dioptern, »gå du dit, der jag stod.»

Nalle stod snart på kamratens plats. Med allvarlig min lade Kalle ögat till syfthålet, och i nästa ögonblick hördes hans tenorstämma:

»Stå still, Nalle!»

Ett skallande skratt besvarade hans befallning, och Nalle ryckte åter in till brädet i bästa humör.

»Det är kognaken, Kalle, som skojar med oss. Vi få allt vänta en stund. Men gå du ut i terrängen så länge. Får du tag i en bra stationspunkt, så hojta!»

Återigen begaf sig Kalle åstad och kamraten slog sig ned bredvid sitt statif och började sjunga. En stund hördes blott brakandet här och der af grenar under Kalles fötter, derpå blef det tyst i skogen och foglarne lyssnade till de temligen högljudda tonerna af ynglingens sång. Omsider tystnade den och Nalle lutade sig bakåt mot en mossig sten. Skuggan, som svalkade hans hufvud, kändes ljuf nog för att också verka söfvande, en mild vind satte blad och grässtrån i rörelse, skogen doftade så underligt godt, och der låg en poesi öfver hela naturen, en drömmande ljuf poesi. Nalle glömde mätbrädet och dioptern och tjensten

för stundens behagliga hvila; hans ögon slöto sig och han drömde halfvaken om söderns praktfulla skogar med dess susande palmer och doftande blommor, då han plötsligt rycktes ur sina fantasier af en gäll röst, som det tycktes, uppe i luften.

»Ser du mej, Nalle?» hördes kamratens välkända stämma; »ser du mej, Nalle?»

Nalle for upp, gnuggade ögonen fullt vakna och spejade åt det håll, hvarifrån ljudet kom. Der långt borta i skogen såg han ett mörkt föremål, som för den lätta vinden svängde af och an i toppen af ett högt träd.

»Ser du mej, Nalle, så syfta nu!» skrek Kalles muntra stämma uppifrån trädet, och Nalle skrattade så tårarne kommo honom i ögonen.

Den förmiddagen var då förspild för arbete. Men de följande dagarne återtogs också i fullt mått, hvad som var förloradt.

Enligt öfverenskommelse skulle middagen intagas på gränsen till kamraternas distrikt. Under afsjungandet af »Stå stark» marscherade Kalle 50 och Nalle till stället och funno der före sig »Krydd-sillen». Lasse var ännu ej kommen. Medan man väntade på honom, pekade Kalle plötsligt utåt en grå, upplöjd åker. Midt på densamma syntes en figur med ett stort, eldrödt ansigte och bärande ett mätbräde, som lyste bländhvitt i solskenet. Det var Lasse, som styrde sina tunga steg mot samlingsplatsen öfver de rykande, glödheta fårorna af ett upplöjdt potatisland.

Under det slags glädje, som endast ett verkligt godt kamratskap kan föda, slogo sig de fyra vännerna ned och grepo det kära verket an med

en ifver, som hedrade deras aptit. Med gladt, oförargligt skämt kryddades den enkla måltiden, det ungdomliga sinnet njöt af naturen och sommaren och ingen känsla af sorg fick smyga sig in i det glada laget.

12.

Qvällen var mild och behaglig, och de flesta af kadetterna stannade efter aftonmåltiden ute på borggården för att njuta af det härliga vädret. Men innanför arrestens rostiga galler försmäktade en fånge och led sitt straff för något brott mot krigslagarne. Det var anföraren för den dubbla sångqvartett, som bildats inom kompaniet. Denna afton måtte han varit mera musikaliskt stämd än vanligt, ty hans baryton trängde allt som oftast ut genom gallren och rörde deras hjertan, hvilka promenerade fram och tillbaka på borggården.

»Kan ni inte sjunga en bit för mej i qväll?» ropade han till Måns, som händelsevis promenerade nära nog för att höra honom.

Måns var 2:dra bas i kvartetten. Hans röst skallade snart mot stenväggarne, då han ropade nummer efter nummer på kvartettens öfriga medlemmar. Inom några minuter var den lilla gruppen samlad utanför fångens galler; tonen gafs inifrån arresten, och nu klingade »Källan» utanför arrestfönstren. Första reprisen var sjungen, solot skulle

börja, och solisten var fången. Men han fann sig. Med ett språng stod han på bordet, fattade gallret med händerna och höjde sig så mycket, att han kunde sticka munnen ut mellan jernstängerna, hvar på han till allmän munterhet med lugn och klar stämma utförde sitt parti.

Sedan skyldig uppmärksamhet visats anföraren, fortsattes sången uppe på slottstrappan, der de omgifvande stenväggarne bilda det ypperligaste musikrum, som från sin höga fond, slottets façad, kastar ljudet ut öfver Karlbergssjön.

Båtar syntes snart på det lugna vattnet, befälet med fruar och anhöriga samlades efter hand nere på borggården, ufvarne sträckte sina halsar ut ur matsalsfönstern och Ravailac stod med trumpinarne i näfven, uppmärksamt lyssnande. Och dessa qvällstunder voro verkligen de angenämaste, man hade på Karlberg. Quartetten var väl sammansjungen, aftonen härlig och hela naturen tycktes hvila under en känsla af frid, som sällsamt kontrasterade mot det eljest så bullersamma lifvet på borggården.

Men sista numret »Afskedsskålen», sjungen af en god tenor klingade från slottstrappan; derpå hördes den obevekliga trumhvirfveln och omedelbart derpå Ravailacs slamrande tapto.

Efter aftonvisitationen uppstod plötsligen i trappan ett högljudt lif med skratt och hurrande. Ögonblicket efteråt slogos dörrarne till 7:de logementet upp och in trädde först en kadett med dragen kavallerisabel, derpå sex stycken andra bärande en säng på sina axlar. I sängen låg en lång

figur, klädd endast i hvitt, och hvit i ansigtet. Det var Kioku.

»Karl den tolfte's lik bäres öfver norska grän-
sen!» utropade anföraren, medan bärarne med klagande röster sjöngo »Integer vitae».

Skämtet var synnerligen lyckadt; men slutet blef ej så angenämt för Karl XII. Några beredvilliga kamrater sprungo nemligen fram för att med sina axlar lätta de andras börda, men då reste sig Karl XII vredgad upp ur sängen och skrek åt de senast uppträdande:

»Slipp *) mej!»

Tillsägelsen, som var ämnad endast åt dem, som sist erbjudit sin hjälp, uppfattades af de förut bärande såsom en befallning till dem. Man tog Karl XII på orden och lät sängen med dess nu mera ganska liffulla innehåll dansa i golfvet. Under den oordning, som genom fallet uppstod bland sängkläderna, försvunno bärarne genom närmaste dörr och Kioku hade nu nöjet att på egna axlar uppför trapporna återskaffa säng och sängkläder på behörig plats.

13.

En af de roligaste bland Karlbergs många karikatyrer var en halft försupen »lasse», hvars funktion var att räfsa och städa borggården och

*) På svenska »släpp».

förrätta mindre ansträngande, men också mindre angenäma sysslor. Sitt embete skötte han emellertid på ett allt annat än samvetsgrant sätt. Allt som oftast såg man honom, efter att med en döendes steg hafva släpat räfsan efter sig tvärs öfver borggården, stötta den samma mot någon af popplarne och derefter försvinna i corps-de-gardet. Hvad han der inne gjorde vet man icke, men att der »fuktades» något kunde man misstänka, ty då lassen efter längre eller kortare stund åter visade sig, hade hans alltid röda ansigte en egendomlig glans.

Då dessa »tryningar» från qvasten eller räfsan blefvo allt tätare, fick lassen af chefen för krigsskolan sig ålagdt ett annat onus, som tvang honom till påpasslighet och blef en obehaglig kontroll öfver hans uppförande. Han utnämndes nemligen till »repetitör», ej i något af officersexamens ämnen, utan vid klockan, som hade sin plats framför ångbåtsbryggan. Hvarje halftimme slog slottsklockan och då egde gubben, att upprepa dess slag på den andra klockan.

Märkvärdigt nog hade idioten, som han stundom benämndes, länge gått fri från all drift från elevernas sida. Men en mörk afton, då Uttern och Nalle händelsevis voro mera än vanligt lifvade för skämt, råkade repetitören väcka deras uppmärksamhet, genom att försumma ett klockslag.

»Vi ska' skoja med honom, Utter!» proponeerade Nalle. Uttern småskrattade. För att emellertid ej väcka misstankar fortsatte de sin promenad bort till bagarhvalfvet. Då de vändt och åter passerade klockan, var lassen borta. I det samma strömmade ljus ut från corps-de-gardet, hvars dörr

öppnades för att släppa in idioten. Tillfället var alltså särdeles gynnsamt. Obemärkta närmade sig kamraterna klockan, vid hvilken de sysslade, hvar efter de togo vägen till sitt logement. Kort förr än tornuret skulle slå nio, kommo de åter ut, gingo så likgiltigt förbi klockan, och då de sågo, att gubben var borta, togo de plats bakom hvar sin närstående poppel.

Snart lyste det ånyo till från corps-de-gardet. Det var idioten, som skulle passa på sin post. I den vanliga takten traskade han ned till stapeln, vräkte sig der med axeln mot dess ena hörnpelare och lade högra armen på den häfarm, hvarmed slaghammaren lyftes upp. I denna ställning kunde han ofta stå 5 minuter och vänta på slagen från tornet.

Omsider hördes då det väntade ljudet. Slag på slag klingade i den tysta qvällen, tills alla nio voro slut. Då sänkte gubben med en knyck sin högra hand och lät derpå hammaren falla tillbaka på klockan. Men endast ett svagt ljud, som om man slagit med knogen på metallen, lät höra sig. Gubben spratt till och ryckte om igen; samma resultat. Ett tredje ryck, häftigt och en smula ängsligt, hade samma verkan.

»Jag tror f-n är i klockan,» mumlade mannen och slet till med begge händerna, som om hammaren vägt en centner. Men klockan var förhexad. Något starkare hördes väl det sista slaget, men genom chefens fönster trängde det då bestämdt icke.

Nu blef gubben arg, klef upp på fotsteget och skulle just under en ny förbannelse undersöka hammaren, då en skur af små hårda föremål som hagel

susade genom luften och piskade honom retsamt i synen. Totalt bragt ur koncepterna, släpte han hammaren, flög ett par steg från klockan, knapt vetande om han skulle våga stanna qvar, då ett fnissande, som trots alla ansträngningar omöjligt kunde längre återhållas, drog hans uppmärksamhet till den närmaste poppeln.

»Det är någon sakramenskad pojklymmel, som har varit framme,» röt repetitören och fick i det samma bekräftelse på sitt påstående, då två i spens klädda manspersoner, under ej återhållet skratt, springande försvunno bland hopen af kamrater, som drefvo fram och åter på borggården.

Intet annat återstod än att svälja förtreten och söka få reda på orsaken till densamma. Det sista var lätt nog, ty då gubben kände efter på hammaren, fick han på dess slagyta fast i en korkbit, som helt enkelt var fästad med en bit segelgarn.

Då gubben åter kom in i corps-de-gardet var han ännu arg, och den fråga Ravailac stälde till honom, var icke egnad att verka lugnande.

»Hvarför passade du inte på klockan?»

»Passade på! Hvad menar Hellström?»

»Du ringde ju inte — och chefens fönster stodo öppna.»

»Aj,» tänkte gubben, »nu sitter jag fast! Men jag ska' nog knäfveln skylla från mej!»

»Det var ett par rackarpojkar, som hade stält till spektaklet med mig.»

»På hvad vis då?»

»Jo de sakramenskade lymlarne hade surrat en kork under hammaren, så slagen ej skulle höras,

och när jag se'n skulle känna efter, kastade rac-
karne småsten i synen på mig.»

»Kastade småsten! — Ah, de sköto ärtor med
glasrör, begriper du väl.»

»Ja det kan hända! — Jag ger dem djeken!»

»Pass på att inte klockan blir tyst nästa half-
timme!»

»Var du lugn, Hellström! Petterson luras en
gång, men inte två.»

Då omkring femton minuter förflutit efter hän-
delsen med klockan, vandrade gubben ned till sin
post och satte sig på stapelns plattform, så att han
var osynlig från borggården. Han hyste måhända
små misstankar, att Hellströms ord kunde besannas,
men han var också fast besluten, att i så fall taga
reda på illgerningsmännen och ställa dem till an-
svar.

Minuterna gingo och ingen af de fram och åter
promenerande eleverna gjorde min af att gå ned
åt ångbåtsbryggan.

»Denna halftimmen är gamle Petterson för
slug,» mumlade gubben, då han väntat så länge,
att det var tid på att intaga den ställning, hans
syssla fordrade. För säkerhets skull kände han dock
efter på hammaren, men ingen kork fans, nej in-
genting alls, som kunde dämpa eller hindra slaget.

Nu slog klockan i tornet sitt enkla slag. Gubben
ryckte till och hammaren föll tillbaka, men ej ett
ljud, ej ens den förra svaga klangen hördes.

»Förb— banditer!» utbrast gubben och slet
till ett nytt slag, så klockstapelns darrade. Han
slet två slag, tre slag, en otalig massa slag —
klockan var och förblef stum.

Ursinnig rusade gubben tillbaka in i corps-de-gardet. Hellström mötte honom i dörren.

»Slog klockan, Petterson?»

»Jag ska' rapportera di rackarna!»

»Hvem utaf dem?»

»Vete f-n!»

Men om gubben vändt sig om, när han sprang, skulle han sett, att från en poppel kilade i det samma en liten tjock figur fram till klockan. Med en pennknif afskar han en stark segelgarnsstropp, som var så bunden kring hammarens häfarm, att denna nog kunde sänkas så mycket som förut, men deremot af stroppen hindrades att höja sig tillräckligt för att låta sjelfva hammaren beröra klockan.

Segelgarnet kapades i ett ögonblick och figuren försvann lika hastigt. Det var på tiden, ty Ravailac och idioten kommo i det samma gående för att undersöka förhållandet.

Den förre lyfte försigtigt hammaren och lät den derpå långsamt nedfalla.

»Hvad kinkar du om, Petterson,» frågade han, klockan är ju i ordning?»

Idioten förvissade sig om att Ravailac hade rätt; derpå tog han mössan af hufvudet, stack ena handen i sitt aldrig kammade hår och började så rifva med en häftighet, som förrådde våldsamheten af hans sinnesrörelse.

»Kom, Petterson, så ta vi oss en liten perla!» föreslog Ravailac.

»För att banditerna under tiden ska' hitta på något nytt sattyg!»

»Åh, i qväll medhinnes det icke. För resten kan du ju strax vara ute igen och se till klockan.»

Frestelsen var för stark, men Petterson föresatte sig då han följde trumslagarens uppmaning, att ej låta dra' sig vid näsan flera gånger. Snapsen kom honom emellertid att för ögonblicket glömma sin förtret och med förtreten glömde han också hela affären och slog sig i god ro ned på Ravaillac's enda skinnklädda stol. Så sutto de värde männen en god stund samspråkande och pokulerande; minuterna flögo som sekunder vid deras angenäma förehafvande och innan de visste ordet af, ljöd ett slag från tornuret. Det var tur för dem, att klockan skulle slå nio slag till, ty Ravaillac hade ej trumman spänd och idioten behöfde någon tid för att förflytta sig till klockstapeln.

Just som tornuret slagit ut hann Petterson fram till sin post. För brådskan glömmande sina båda föregående missöden gjorde han en häftig rörelse med handen för att gripa hammaren. Men handen förfelade sitt mål och slog i pelaren vid sidan. Petterson gjorde om manövern, och träffade nu den jernaxeln på hvilken hammaren svängde.

»De' ä' bränvinet!» mumlade han och gjorde om försöket långsammare. Samma påföljd. Då kraflade han sig upp en fots höjd, stirrade så nära han kunde på hvad han trodde vara hammaren. Men han kände i det samma, huru blodet lemnade hans kinder och han var nära att släppa sitt tag i pelarn. Hammaren var totalt borta! Sprinten, som höll den qvar vid dess axel, satt på sin plats, men detta var också allt. Gubben var tillintetgjord. Men oskyldig var han också. Hade han dock varit en smula uppfinningsrik, så kunde han gerna ha' trefvat med handen på den list, som

upptill prydde alla hörnpelarne, ty der låg hammaren. Efter den qvällen försummades aldrig något slag vid ångbåtsklockan.

14.

Den trettonde juni slutade med en klar månbelyst afton. Luften var mild och ingen vind for kylande öfver nejden. Aftonen var särdeles lämplig att tillbringa någonstädes i gröngräset kring ett glas punsch. När därför Lasse efter matparaden gaf en vink åt Måns, Uttern och Nalle att möta honom på »skräddarberget», antogs också inbjudningen med allmänt välbehag, och som tiden var dyrbar, förfogade sig de tre gästerna omedelbarligen in i logementena för att hemta dricksglas, och derpå bar det i upp till skräddarberget. Smaken för punsch måtte varit allmännare än vanligt i den aftonen, ty flera grupper af kadetter lågo redan här och der i bergsskrefvorna, dolda för en jourhafvande officers falkblickar.

»Sätta vi oss här? Eller kanske der?» sjöngo Måns och Nalle, medan de slog sig ned på en väl defilerad plats.

Efter fem minuter syntes Lasse komma knogande uppför berget med en butelj i hvar ficka och dessutom en i hvardera handen.

»Men, hederlige Lasse, hvad står på i dag?»

»Här ska' fuktas, gubbar! Det är Lasses födelsedag!»

»Åh kors i alla da'r, — jag har den äran, jag har den äran!» ljöd i korus och en ny anda tycktes besjåla gruppen.

»Men ska' vi tömma det der?» frågade den mera försigtige Uttern och pekade på allt, hvad Lasse hade placerat på marken.

»3 punsch och 1 kognac! Är det för mycket för fyra infanterister! — Håll hit glasen, gubbar!»

Det var ej ovanligt på Karlberg, att man fylde det första dricksglaset till tre fjerdedelar och så tömde det i första skålen. Man var ännu »grön» nog att betrakta en dylik manöver såsom ett ingalunda dåligt bevis på manhaftighet.

»Skål, gamle Lassel» talade Måns, »såsom äldst ibland dina gäster tar jag mig rättighet att uttrycka vår uppriktiga lyckönskan till dig. Som en karl har du skött dig hittills och jag tror, att många år ej skola hinna förgå, förr än du står steget framom dem, som nu möjligen kunna mäta sig med dig. Mottag en hjertlig önskan om framgång af dem, som kanske i högre mått än andra af dina Karlbergssamtida kunna kallas dina kamrater. Jag skulle säga en hel hop till, men som du vet, så föddes jag icke till talare. Derfor får detta vara nog. Skål på dej, gamla Lassemaja!»

Lasse var synbarligen rörd då han »svepte» sitt glas. Uttern likaså.

»Ack om det vore den 13 oktober, i stället för juni! Då vore man närmare fiskkläderna.»

»Tycker du här är så tråkigt, Lasse?» frågade Uttern med en bitter blick. »Kan man ha' roligare än i ett sådant kamratlif? Tänk, du har öfver nittio vänner!»

»Nittio *vänner!* Kors i alla dagar! Nej du — förkorta bort alla grefvarne och baronerna och så alla kavalleristerna och artilleristerna och alla herarne, som ska' in på rangregementena — fy fan, man kan bli galen, när man tänker på huru många idioter, som gå här om året på denna inrättning. Och sådan genomsimpel rivalanda här blåser!»

»Det var ett sakramenskadt humör du har fått, Lasse!» puttrade Nalle, »det får du lof att skölja ned — skål gamle pessimist!»

»Ja om du tar i botten — och ni också!»

»Tror jag det! Botten opp sa' skepparen, när skutan sjönk!»

»Jag har en skål att föreslå, men den får icke klippas!» proponerade Måns.

»Nä-ä de' förstås! Botten opp!» De sista orden kommo från Uttern, hvars ögon började glänsa en smula.

»Skål då för Nalles och Utterns sista kärlek och Lasses också! Skål små barn!»

»Hut, Måns — fy Måns — vill du ha' glaset i synen, Måns!» ljöd det i korus.

Men Måns reste sig upp, antog en faderligt förlåtande min och sade: Skål!

»Det var numro två!» räknade Lasse, i det han slängde den andra tomma punschbuteljen och satte korkskrufven i den tredje. »Men för tusan, gubbar, vi ha glömt att spetsa!»

»Det här går galet!» qvad Uttern och såg för ett ögonblick ut, som om han sökte ett kryphål.

»Går det galet?» upprepade jätten och klappade Uttern på axeln, så han stukades ned till hälften af sin förra längd.

»Jag blandar aldrig punsch och konjak!»

»Så ta' konjaken torr då!»

»Då blandas de i magen, murfvell!»

»Utter!» skrek Nalle, »för Lasses skull få vi blanda; man måste vara artig, då han består. Eller hva' — inte ska' du vara rädd för våtvaror, du, som har simhud?»

»Allmän spets!» proklamerade värden.

»Allmän spets var det!»

»Hvad är klockan?»

»Fattas en quart i tio!»

»En quart igen, det blir lagom. Men hvad det ser mörkt ut i qväll. Hur ska' man komma ned för bergen?»

»Ah, ska' du vara rädd för stenar och träd, Nalle, du, som hör till klättrarne i zoologien!»

»Ska' vi låta månen se, att vi ha punsch och konjak i glasen?» fantiserade Lasse. »Tänk om han talar om för jourofficeren der nere på borggården, att vi sitta här uppe och spetsa!»

»Nå — det har Lasse rätt i! Töm dem, så syns icke den djerfva kompositionen längre!»

»Kors, hvad det här var muntert,» sjöng Uttern och började hoppa jemnföttes.

»Ä' det någon, som kan gå på händerna?» frågade Nalle utmanande, hvarpå han gjorde ett försök, som slöts med ett blytungt fall.

»Ah, du har fått för mycket uppe i fötterna; spetsen steg uppåt, gamle honungstjuf!»

»Sista skålen »poissonger», skrek Lasse och gjorde en manlig ansträngning, så att han kom på fötter. »Klockan fattas fem minuter, och det är

det minsta, man kan behöfva nedför en så här mörk backe.»

»Tack, Lasse! Den här dagen komma vi bestämmt att minnas en tid bortåt. — Har du tänkt på, att i morgon bittida bli vi plutonchefer? — Mänljust!»

»Åh fy för —!»

»Skåll!»

»Så lunkom vi så småningom —!» hördes från de fyra vännerna, då de sist af alla skräddarbergets besökande arm i arm lemnade lägerplatsen och började den kinkiga promenaden utför.

»Åh det går ju rätt bra — eller hur gubbar?» mumlade Uttern, »bara man kommer —»

Meningen afbröts, då talaren hufvudstupa körde i en enbuske.

»Hur var det, Utter?» frågade Måns, då han halade upp kamraten i perpendikulär ställning, »du skulle säga något, som du glömde?»

»Ja' skulle säga, att spets ä' ett förb— oskick!»

»Ptrro!» skrek Nalle och satte mot sin vilja utför ett brant berg, som genom mycket trafikerande blifvit halt som is.

»Trrrr—am», hördes det skrällande ljudet nere bland stenhusen.

»Trumman går!» skrek Måns, och nu blef det ett störtande utför berg och stenar och stubbar och diken, i det hvar och en tänkte blott på sig sjelf.

»Ett helv—s oskick det der spetsandet,» hörde Nalle Uttern mumla, då denne flög förbi honom under en ny kullerbytta.

»Men roligt ä' det, Utter!» svarade vännen och försvann nedanför berget.

I logementen stodo redan de andre kamraterna uppställda vid hvar sin säng.

»Har visitationen gått?» skrek Nalle, då han kom in och med en misstänkt häftighet slängde upp dörren och stöflade fram till sin plats.

»Nej! — Men skrik ej så elfvahögt!»

»Skrika säger ni? — Hut, brackor! — Det är Lasses födelsedag i dag!»

»Ja förstå ni det, bulvaner?» — ifylde Uttern, som i det samma visade sig i dörröppningen.

»Tyst för tusan! — Visitationen kommer!»

Det hördes tunga steg i trappan och skramlandet af en sabel. Det var piketofficeren.

»Stå stadigt, Utter!» hviskade dennes granne, då han såg, att kamraten hade benägenhet att sätta sig på sänggafveln.

»Stå sjelf, får du se hur godt det är!»

»Nalle!» ropade Måns, »knäpp knapparne i kolletten och — jag tror du är vriden — tag af mössan — skynda dig!»

»Gif akt!» kommenderade logementsbefälhavaren; »alla närvarande!»

Det farliga ögonblicket var kommet. Officeren trädde in, såg först forskande på Måns, så på Lasse, sedan på Nalle och så undan för undan. Alla stodo som bildstoder. Utterns ögon tycktes sitta på skaft, ty de nästan framträdde ur ansigtet, då de mötte officerens blickar. Men han hade koncentrerat all sin energi i att hålla knäveckan styfva under dessa kritiska sekunder och hans ansträngning kom icke på skam. Faran drog förbi.

Knapt hade dörren till logementet bredvid stängts efter piketofficern, förr än Uttern sprang fram på golfvet med ett alsnhögt skutt.

»Lasse och Nalle!» skrek han, »vi ska' föra pluton i morgon bittida! Det der kan tåla en förberedande öfning. Af med stöflarne, mina herrar, så ska' här exerceras!»

Uppmaningen åtlyddes och snart stodo nio par stöflar, rättade och ordnade på tre plutoner. Måns tog befäl öfver kompaniet, medan Lasse, Nalle och Uttern kommenderade hvar sin pluton.

»Kompani framåt marsch!» skrek Måns.

»Ser du Måns! De röra sig!» skrek Uttern i förtjusning, der han stod lutad öfver sin 3:dje pluton. »Jag fick blott 6 stöflar, men mig synes, att de äro 12. — Hur många ser du, Nalle?»

»Tolf!»

»Och du, Lasse?»

»Tolf!»

»Hejsan! 36 stöflar åt 9 man! — Rättning höger!»

»Skrik icke så helvetiskt — det hörs ju ut på borggården,» varnade en kadett, som kom från logementet bredvid.

»Hvem var det som skrek, sa' du? -- Pöl på den bulvanen — här är republik!»

Inom ett ögonblick voro pölarne ryckta från sängarne och snart haglade slagen kring örönen på »fridstöraren». Det blef ett stoj och väsen, som hördes tvärs öfver sjön, då i det samma dörren slets upp, och en välkänd stämma röt:

»Hva' ä' det här för ett förb— lefverne?» Intet svar. De flesta stodo med sitt vapen ännu i handen, alla mer eller mindre flata. Kostymerna voro af det utseende, att man ej gerna kunde hålla sig allvarsam vid deras betraktande. Måhända

räddade denna omständighet logementsbefälhafvaren. Piketofficern sände emellertid ännu en vred blick öfver samlingen och lemnade derpå sin så oväntadt intagna plats i dörren.

»Hvad sade jag!» mumlade ett hufvud, som stacks in från grannlogementet. Men hufvudet försvann i nästa ögonblick, ty ett glas vatten, riktadt och kastadt af den uppretade Uttern, träffade det samtidigt midt emellan ögonen.

Efter piketofficerns ingripande blef det då ändtligen tyst i logementet. Alla kröpo till kojs, »logemangaren» hördes tassa barfotad öfver golfvet för att släcka gasen. Och hela Karlberg låg snart försänkt i hvila och sömn.

Midt i natten väcktes Nalle af en röst, som halfhögt ropade hans namn.

»Nalle!»

»Äh — hvad ä' de'?»

»Väck den djekna Uttern — hör du icke hur han snarkar?»

Ifrån Nalles säng gick en lina, hvars andra ända var fästad vid Utterns pöl, så att man genom ryckningar i linan kunde få Uttern vaken. Detta var en öfverenskommelse mellan kamraterna, ty Uttern hade den ovanan att snarka och ville gerna blifva qvitt densamma.

»Väck honom, Nalle!»

Den första knycken hjälpte icke, lika litet den andra, men den tredje, som slet pölen i golfvet, hade åsyftad verkan. Utterns hufvud miste sitt stöd och slog emot sängkanten med den påföljd, att Uttern yrvaken for upp i sittande ställning.

En ny tanke rann upp hos Nalle.

»Utter!» hviskade han, »kom hit skall jag säga dig något.»

Då kamraten kommit till hans säng fortfor han:

»Om vi skulle »turnera» den der herrn der oppe, du vet hvem —?»

»Ja, hvarför inte — men har visitationen gått nyligen — tyst, jag hör steg i trappan — skynda dig i säng — visitationen!»

Det var i grefvens tid, ty strax derpå öppnades dörren och det skarpa skenet från piketoficerns lanternorna for oroligt och spejande öfver de sofvandens ansigten. Uttern låg som förut och snarkade. Då visitationen gått förbi var han åter vid Nalles säng.

»Nu, Nalle!»

I hast gjordes en mycket enkel påklädning och derpå smögo de begge nattvandrarne ut ur rummet, klädda i tofflor, som ej gäfvo ljud från sig mot stengolfvet. Trappan till mellanvåningen togs med smygande steg. Och dörren till första logementet öppnades lika tyst. De gled in och lyssnade. En smög längs sänggraden och undersökte de hvilande. Alla utan undantag sofvo. »Den der herrn» låg på korpralsplatsen vid rummets gafvel och med hufvudet åt väggen.

Som indianer i offrets spår, så andlöst tysta, närmade sig Uttern och Nalle den gafvel af sängen, der fötterna lågo.

»Ä' du klar?»

»Ja!»

»Då låta vi honom åka — schl!»

Man fattade i hvar sitt hörn af sänggafveln.

»Låt gå,» hviskade Nalle.

Rrrratsch lät det, då sängen rycktes ut på golfvet en aln från väggen, och derpå följde ett doft dunkande ljud, då den med en våldsamt lyftning kastades upp mot väggen, så att den sofvande kom i lodrät ställning med fötterna uppåt. Och der stod sängen på den gafvel, der hufvudet hade sin plats. Och så fick den stå tills någon af egarens kamrater vore nog hygglig att vakna, morgna sig och derpå hjälpa den nödstälde. Ty att låta sängen falla tillbaka med sin egen tyngd vore det samma som att uppsåtligt förstöra den nedfallande gafvelns ben.

Men innan någon kamrat hann hjälpa den upp och nedvände, ja kanske innan denne satt sig ordentligt in i situationen, lågo banditerna på sina platser och drogo djupa låtsade sömntag.

Efter ett par timmars sömn vaknade åter Nalle. Det rörde sig något i fönstret midtför Lasses säng. Sängen var tom, men i fönsternischen stod Lasse med hufvudet utsträckt genom den öfversta öppnade rutan.

»Lasse — hvarför står du så?» frågade Nalle.

»Jag ser bara på månen. Fy fan, den der sista spetsen! — Kluck!»

»Ä' du sjuk, Lasse?»

»Ja, dödssjuk! — Ah! min arma skalle! Man borde aldrig hafva födelsedagar!»

»Aj — jag förstår; förkyl dig ickel!»

Men vi låta nattens slöja falla öfver vännen i fönsternischen.

15.

»Opp!» skrek »logemangaren» följande morgon, då klockan i slottet slog 6. »Opp med er!» Och det ropet mottogs alltid af halfqväfda svordomar från de störda kamraterna.

»Håll truten, klockan är ju bara 6! — Hvad gafflar du om?»

»Opp, säger jag. — Nalle! — Slå till en med pölen, Lasse! — Utter! — Utter! — Utter!»

Efter åtskilliga försök fick man Nalle och Uttern vakna.

»Hvar ä' Lasse!» var Nalles första fråga, då han vid en blick i Lasses säng fann denna tom.

»Vid Mimers brunn!» hördes en röst bortifrån hörnet, der vattencisternen hade sin plats.

»Oh, min skalle!» hörde man i det samma Uttern qvida, då han vaknat tillräckligt för att erinra sig gårdagens händelser.

»Och min sedan!» ifylde Nalle.

»Det är intet mot min!» förklarade Lasse.

»Tyst, barn, hvad han I att säga mot mig —?» klagade en röst från Måns' säng.

Det blef nu ett drickande till sista droppen i cisternen; derpå hämtades vatten från grannarne.

»O, Zeus! Om jag bara hade en enda sill!»

»Och en bit salt kött!»

»Och en half porter!»

»Och en sup!»

»Och lite' punsch!» ifylde en skadeglad kamrat.

Kl. 7 stälde kompaniet upp till exercis. Majoren trädde framför fronten och tog fram en röd bok ur barmen på sin surtut.

»Nu gäller det!» mumlade Uttern.

»Plutonchefer,» hördes majorens stämma,
»n:r —!»

»Ja!» svarade Nalle.

Ett fnissande hördes bakom honom.

»N:r —!» fortsatte majoren.

»Ja!» skrek Uttern.

Samma fnissande.

»N:r —!»

»Ja!» svaret kom från »kryddsillen». Äfven han hade varit på skräddarberget qvällen förut. — Och fnissandet upprepades.

»Gå och tag sablar!» befalde majoren.

»Kors i alla mina da'r!» utbrast Uttern med en djup suck, då de voro inne hos förvaltaren för att hämta plutonchefernas insignier. »Hur ska' det här gå?»

»Det blir nyttigt det här för att reda koncepterna,» menade »kryddsillen».

»Den spetsen — den spetsen!» tänkte Nalle.

Kompaniet marscherade ut genom bagarehvalvet och tog vägen åt »Pampas». I têtén vid 3:dje plutonen gick Uttern blek som lärft och med en lifdömds blick. Vid têtéafbrytningen gaf han Nalle och kryddsillen en blick, som dessa väl förstodo.

Morgonen var klar och den varma sommarsolen glänste i tusentals daggperlor på buskar och gräs. Det var en uppfriskande känsla att marschera fram och åter på den gröna slätten, men de tre plutoncheferna senterade förvisso icke na-

turens härlighet, utan tycktes blott lida af hvarje steg, de togo. Manövrerna gingo emellertid bra nog, men det dunkade i de arma hjernorna vid hvarje ansträngdt kommandoord. Kl. 9 var pinstunden slut, och efter att hafva ställt in gevären och hängt bandoleren på deras platser tågade kompaniet in i matsalarne för att äta frukost. Redan i dörren upplystes de tre plutonchefernas anleten af ett förklaradt sken, ty på borden stodo tallrikar med salt sill — salt sill!

Då brefven vid middagstiden delades ut, erhöll bland andra äfven Lasse ett.

»Det är från en flicka!» påstod Nalle, som såg utanskriften.

»Tyst ska' du få höra!» svarade egaren och bröt brefvet, och läste det samma under vexlande minspel.

»Det är från Selma. Hon är i Sala, som du vet och har det nu förbaskadt bra. Lär redan vara förlofvad med en aktad man i samhället.»

»Godt, om Ingrid vore der också!»

16.

»Rukorna komma!» skrek en röst i den öppna förgångsdörren den 14 juli.

»Rukorna komma!» Ack, hvad de orden klingade underligt. Hvem kom ej i håg den dagen för ett år tillbaka? Huru hade man icke förändrats,

tyckte man, på den tiden? Men i orden låg något annat, som också väckte vemodiga tankar. Dessa rukor, som nu, uppsträckta i parad och »genomgröna», kuskade in genom smedhvalfvet, de skulle ju snart blifva herrar på täppan, de skulle genomlefva samma lif, för att snart i sin tur aflösas af yngre generationer och så undan för undan. I den tanken låg en liten försmak af lifvets allvar, som man hittills föga tänkt på.

Framför logementsflygeln stodo de uppställda. De numrerades, indelades i korpralskap och tilldelades sina befälhafvare, af äldre kursen, och så voro de invigda till 15 månaders »roligt kamratlif».

Den forna penalismen hade genom befälets kraftiga åtgörande uppryckts med rötterna, i det närmaste åtminstone. Senare tiders »grodhistorier», dessa må nu vara sanna eller ej, fläckade då ej heller krigsskolans vapensköld. Umgänget mellan äldre och yngre kursen var ej särdeles lifligt, stryk bestods föga, vänliga ord lika litet. Men i och med ankomsten af den yngre kursen slöto sig också de äldre mera tillsamman och den allmänna kamratandan inom den samma började egentligen efter denna tidpunkt göra sig märkbart gällande.

17.

Sommarens praktiska öfningar voro slut och man framdrog nu åter ur skåpen de gamla böckerna, hvilka hvilat fullkomligt ostörda i tre månader.

Den 1 september var examen i de ämnen, som gömtes öfver sommaren.

Måns, Nalle och Uttern hade qvar hvar sitt ämne. Måns befästningskonst, Nalle och Uttern artilleri. Ingen hade just varit särdeles flitig under sommarn, men sista natten hade de då läst, så det knakade i hjernan. Hade piketofficern den natten kunnat obemärkt smyga sig in i logementet, der Nalle låg, skulle han vid dennes säng fått se en cigarrlåda, på hvilken locket och ena gafveln voro borttagna. En ljusstump var fastsatt i den qvarvarande gafveln, på hvilken lådan var ställd så, att ljusskenet strömmade ut endast åt den öppna sidan samt rätt upp på en fläck i taket. Vid denna improviserade blindlykta studerades artilleri. I rummet näst intill försiggick det samma. Uttern låg der.

Examen varade länge — 3 till 4 timmar. Men äntligen var det sista problemet löst och resultatet var rätt. »O, hvilken flax! Man hade sluppit frågas på det och det och det! Han hade ej märkt, huru man svarade galet på den frågan och den frågan! o. s. v. — Hindra nu officersepauletternas påsättande i höst den som kan!»

Under dylika tankar lemnade Uttern och Nalle med gladt hjerta rummet; i förstugan mötte de Måns. Utgången stod att läsa i hans ansigte, ty ögonen strålade.

»Så ja, min hedersbror, nu är man sauverad!» sjöng Nalle med glunten.

»Examinerad och — hva' tycks — approve-rad!» ifylde Måns med tanken på samma håll. Och Uttern skötte ackompagnementet med att låta klackarne slamra mot stengolfvet.

Men den dagen började tentamenstiden, då man fick taga ämnena i hvilken ordning och när man ville. Gamla kursen var nu hänvisad till slottets öfversta våning; rukorna sutto i stora afdelningen der nere. Och på senare stället uppehöll sig mest jourhafvande officern, lemnande äldre kursen, såsom varande mera stadgad, att sköta sig sjelf.

Att läsningen ej blef så särdeles ifrig der uppe, faller af sig sjelft. Den obetydligaste anledning till skämt begagnades samvetsgrant. Kioku, som haft lugn under sommarmånaderna, började nu få små påminnelser om gamla nöjen, deri han haft titelrolen. För att om möjligt få frid, hade han sökt upp en plats i ett hörn och der kilat in sig bakom ett bord, som erbjöd ganska godt skydd för direkta anfall mot hans hufvud. Men med denna försvarsåtgärd begick han ett svårt fel mot taktikens läror, ty han betog sig derigenom tillfället att använda egna stridskrafter. Följderna visade sig snart. Kioku hade ej länge njutit af sin, som han trodde, orubbliga säkerhet, förr än en kamrat, som var mjuk i ryggen, plötsligt kastade sig ned på golfvet och, innan Kioku hann förekomma afsigten, rycktes båda stöflarne af hans fötter. Bytet kastades derefter från man till man, så att det aldrig kunde nås af egaren, som snart var i full jagt efter det samma, kors och tvärs öfver riksalsgolfvet. Stöflarnes sista station blef den list, som löper utmed salens tak. Dit slängdes de upp, så att man endast från ett bord eller på något annat besvärligare sätt kunde nå dem. Och den omsorgen blef egarens.

Då hösten på allvar kom med sina stormar och regnskurar, blefvo förmiddagarne olidligt långa. Måns och Uttern hade slagit sig ned afsides från Lasse och Nalle för att »få läsa i fred»; men denna separation hade också till följd, att de mera ostördtingo njuta den vederqvickande sömnen. I pelarsalen i slottets öfversta våning sutto de begge vännerna på hvar sin sida om ett stort bord, framstupa med armarne stödda under pannan; och i stora biblioteksrummet satt Nalle i en fönsternisch njutande samma lugna sömn. Och så gingo dagarne utan bekymmer till en början.

Men så kom en vacker dag i början af september en obehaglig order från chefen. Mess-skulderna skulle betalas och det genast. Detta förargliga ämne hade flera gånger i varnande ordalag vidrörts af majoren, men saken glömdes så snart majoren slutat tala — och skulden växte.

Den 12 september var måhända den dystraste aftonen under hela hösten. Skymmassor jagade hvarandra, drifna af en half storm och sände allt emellanåt till jorden en strid regnskur. Mörkret var så tjockt, att man knapt kunde skönja popplarne, utom då månen half och dyster tittade fram mellan de tunga massorna på himlahalvfvet.

På ångbåtsbryggan stod Nalle och åsåg den vilda leken uppe i rymderna.

»Undrar just om mitt lif skall bli sådant! Ständigt svarta moln, som bortskymma ljuset. Nog ha de kommit tätt nog på den här inrättningen. Och nu kommer ett af de sista — mess-skulden! Hur ska' den betalas? Genom viggning — af hvem? — Treflig födelsedag den här! Då var

Lasses roligare. Men det är så godt att fira den här glädjedagen ensam.»

»Nalle!» hördes en välkänd röst från slotts-trappan. I stället för svar, flyttade sig den tillropade så att han bortskymdes af klockstapeln. Men just denna rörelse förrådde honom. Måns kom med stora steg klifvande öfver borggården i riktning mot klockan.

»Hvarför svarar du inte?»

»Nä-äl!»

»Är det svar på frågan?»

»Nä-äl!»

»Men hvad går åt dig, Nalle. — Är du nu kär igen. — Är det för att Ingrid skall flytta i morgon?»

Nalle gjorde min af att lemna den närgångne frågaren, men manövern hindrades af Måns' utsträckta arm.

»Hör du, nu skall du icke vara dum! Tror du icke jag vet, att det är mess-skulden, som klämmer. Hva'fall's, är det icke så?»

»Jo visst knäfveln, polismästare!»

»Hur tänker du göra med den affären? — Men först, huru stor är skulden?»

»Sextiosex kronor!»

»Fy tusan! — Och den skall betalas — när?»

»När jag får pengar!»

»Har du skrivit hem?»

»Nä-äl!»

»Skall således viggas ihop dem!»

»Ja, just det — tjenis på dej!»

»Vänta litet! — Den der viggningen skall du låta bli. Du skall skriva hem och bekänna, så får du pengar.»

»Får pengar, det vet jag nog! Men det är icke roligt att komma med sådana bref sista eller näst sista månaden, man går här på fängelsegården.»

»Är det roligare att komma hem och känna på sig, att man har ouppgjorda affärer i Stockholm? — Gör som du vill, jag har rådt dig som vän! Tjenis!»

Det var Måns vanliga taktik, att, sedan han gifvit patienten några piller, lemna honom i ro att smälta de samma. Han vandrade långsamt bortåt logementstrappan och då han kommit upp på den samma, vände han sig om och såg åt bryggan. Nalle satt der på en soffa och tittade uppåt månen.

Följande dag, då trumman hade gått kl. 10 och Måns var på väg uppför slottstrappan för att bege sig upp i rikssalen, möttes han af Nalle, som med långa skutt kom trappan utför, med ett bref i handen.

»Får jag se utanskriften, Nalle?»

»Ja, så se då!»

»Det är till gubben — hvasa?»

»Ja, man slapp dej ju icke med mindre!»

»Murfvell!» sade Måns och gaf vännen hjälp utför de återstående trappstegen.

18.

Den 15 september kl. 6 e. m. lät trumman höra sitt skrällande ljud uppe i slottsförstugan. Eljest gick den först kl. 7, men den dagen skulle man hafva ett extra nöje. — Höstfesten skulle då firas.

Vid första slaget af trumpinnarne störtade äldre och yngre kurserna utför trapporna, slitande med sig i strömmen trumslagaren, som förgäfves sökte värja sig med svordomar och armar. — Nere på borggården var redan en hel del folk samladt framför ett å en vägg fästadt anslag, som innehöll programmet för aftonens nöjen. — Och allt flera människor strömmade från alla håll till, så att halfva borggården var så packad som Djurgården en söndagsafton sommartiden.

Första numret var kapplöpning med hinder. De täflande ställes upp vid skräddarhvalfvet, klädda i linnekläder och gymnastikskor. Musiken, som hade sin plats uppe vid slottstrappan, stämde upp en galopp, flaggan föll — och — undan gick det som en stormvind. Hindren bestodo af filter, som hängande på långa tåg, höllos af kadetter i de löpandes väg. Den ene efter den andre kom flygande framåt — en kraftig sats och så ett hopp! Snart var den sista filtern öfverhoppad — ännu ett par sekunder och segervinnaren tog med flämtande barm det sista språnget, som förde honom fram

till bagarens vägg, der en officer stod som prisdomare.

Löpningen upprepades af nya täflande. Der-
efter kom kapplöpning i säck, hvilken väckte all-
män munterhet.

Prisutdelningen verkställdes omedelbart på täf-
lingarne. Första och andra prisen voro granna, glän-
sande pokaler af glas, inuti förgyllda och mycket
liknande arbeten af silfver. Tredje priset, »bagarens
pris», tilldelades segervinnaren i säcklöpningen och
bestod af en färsk bulle.

Mörkret hade under tiden inträdt.

Festens tredje nummer följde nu. Sextetten
stälde sig nere på gården och omedelbart efter den
samma kommo 20—30 fackelbärare och så de öfriga
kadetterna och sist hela »populasen». — Vid tonerna
af Apitii ståtliga Kriegerfestmarsch — tågade nu
hela massan ut genom hvalfvet vid entreprenörens
trappa och derifrån ett par alléer till templet i
parken. De rödflammande blossen som glimmade
bland löfverket och sände sin svarta rök upp bland
träden, företedde en anblick så romantiskt vild och
skön, att den, som bevittnat synen, aldrig glömmet
den samma.

Festens senare del började nu. Sång utfördes
i templet af en mångdubbel kvartett. Och mellan
sångnumren och äfven under de samma rördes flitigt
på glaset. En ofantlig kvantitet punsch var an-
skaffad enligt föregående requisitioner. Glädjen
var i jemt stigande, och äfven den krigiska stäm-
ningen, som ligger den förra så nära. En och
annan ordvexling vare sig mellan kadetter ensamt
eller emellan kadetter och »fiskar» lät här och der

höra sig och slutade i regeln med en eller flera smållar, beroende på omständigheterna. I Karlbergsparken lukta träden stryk.

Då festen nalkades sitt slut, kom programmets sista nummer, fyrverkeriet. »Raketfisken», som fyrverkaren benämndes, hade gjort sitt bästa och utgången lönade hans möda. Sällan torde man få se något så sagolikt praktfullt, som då det färgskiftande skimret af solar och bengaliska eldar föll öfver parkens gamla väldiga träd. Qvällens djupa skuggor framhöllo belysningen på ett så sällsamt och hänförande sätt, att man kunde tro sig förflyttad i en förtrollad skog, der öfverjordiska väsen lekte med att omkasta färgerna för den dödliges ögon. Också skallade hurra- och bravorop utan uppehåll, och »raketfisken» var qvällens hjelte.

Kl. 11 stämde musiken upp svenska arméns tapto och dermed var signal gifven, att dagens nöje var slut. Den böljande människomassan rörde sig åter i alléerna, knuffades, trampades, svög och snubblade i diken vid alléns sida. —

Då borggården slutligen var något så när tom, vandrade Uttern och Nalle arm i arm nedåt bryggan, samtalande om hvarjehanda.

»Såg du Cissi, Utter?»

»Nej, men såg *du* — tyst, hvem sitter der nere? Jag kan ej riktigt urskilja anletsdragen.»

»Kom så vända vi,» hviskade Nalle efter en skarp blick på personen i fråga.

»Hvad var det för ett fruntimmer, som satt så der ensam i månskenet, när alla människor lemnat borggården?» frågade Uttern, då han och kam-

raten efter en stunds promenad trädde in i logementet.

»Tyst! — Det var Ingrid!»

19.

Hösten var kommen, den ruskiga, kalla senhösten. Parkens träd fälde sörjande sina gula blad, och dessa föllo som ett mjukt bårtäcke öfver gräsmattorna; men så kom vinden och huserade bland dem och jagade upp dem i riktiga moln, hvilka sopade fram längs de nu oftast tomma alléerna. — Det var verkligen nedstämmande för sinnet att bevittna denna naturens stora begrafning. Och med nedslagenheten följde en längtan ut till ett nytt, fritt lif, ty der inom borggårdens murar blef det snart olidligt. Så kom den första examensdagen och med den lemnade omkring 20 kamrater Karlberg. Andra examensdagen tog lika många, bland dem Lasse, som nu sade farväl åt sina vänner Måns, Uttern och Nalle. Tredje dagen kom och 20 officerare till lemnade jublande krigsskolan. Och allt tråkigare blef det för de kvarvarande 20. — Logementen stodo tomma efter de utexaminerade vännerna och det låg något visst sterbhusligt i luften.

Men ändtligen nalkades då den 29 oktober, klar och solljus. Det var fjerde och sista examensdagen. Den morgonen var Nalle vaken först.

»Måns!» skrek han, så snart han hunnit gnugga sömnen ur ögonen. »Måns och Utter! opp med er! I dag är det vår tur!»

Den dagen tog man ej på den gamla slitna kolletten. Någon af rukorna hade redan fått ärfva den. Nej, paraden med plåt och plym var dagens kostym.

Kl. 8 kommo inspektören för militärläroverken samt alla examensvittnena. Och en timme senare började examen.

»Hvad kan du sämst, Nalle?» frågade Måns, då de gingo till sina platser.

»Artilleri. — Måns, hviska mig — jag skall sufflera dig i hästkänedom, ty der har jag fem» (lägsta betyget för godkänd).

Måns, Nalle och Uttern fingo plats vid samma bord; in i sista stunden hade de glädje af hvar-andras sällskap.

Examen var, såsom alltid officersexamen, mest pro forma; högst en halftimme var anslagen åt hvarje ämne. Allting gick lyckligt, till och med artilleriet för Nalle; och tur var det för honom att examen ej blef grundligare.

Vid tvåtiden var allt slut. Betygen upplästes, chefen för krigsskolan höll ett tal och sade de unga officerarne sitt farväl, majoren tog sitt hjertliga afsked af alla, lärarne likaså — och nu for man på dörren och utför trapporna. Der nere på borggården stod hela svärmen af rukor och hurrade. O! med hvilka andra känslor man hörde dessa skrån, än då man sjelf året förut deltog i dem! Trappan togs i ett par språng och derpå bar det af till logementet för att taga på fiskkläderna. Hyrkuskar-

nes gentila ekipager väntade vid trappan. Uttern och Nalle hade samma vagn. Inom tio minuter voro omkostymeringen och den lilla nedpackningen verkställda. Till sakernas nedbärande anmälde sig hopar af yngre kursen, man betjenades som en förmans vederlike, man tände ogeneradt sin cigarr i logementet och gick sedan med en nobel och alldeles ny hållning utför trappan.

»Hvar är löjtnant —s ekipage?»

Den kusk, som kände sig träffad, körde fram. En sista helsning och handtryckning till närmare bekantskaper bland rukorna och så hatten af för jourhafvande officern, som stod och såg på — och derpå rullade vagnen åstad under mängdens jubel-skrän.

»Farväl, gamla Karlberg!» ropade Uttern och Nalle samtidigt, då de vände sig om i skräddarhvalfvet för att kasta en sista blick öfver borggården. —

Det första ärendet i staden blef att telegrafera hem till pappa och mamma. Från telegrafan bar det af till logiet och derifrån till hotel Rydberg, der officersmiddagen skulle afåtas. Det hör ej till Karlbergsminnena att omtala, hvilka rätter och viner, som funnos på bordet, lika litet som att följa middagens efterspel i Berns salong. Detta sista är så mycket svårare som minnena från den dagen underligt nog framstå otydligare i den mån de äro af en senare timme.

De fyra vännerna träffades ännu några gånger; måhända skola de aldrig mera i lifvet samtidigt se hvarandra. En vecka efter officersexamen lernade Nalle Stockholm. Från Måns och Lasse hade

han ett par dagar förut skilts. Uttern följde honom till tåget. Det var med en smärtsam känsla, de hörde signalpipan drilla.

»Farväl, min gamle käre, käre vän --- och tack för god vakt!» En sista jernhård handtryckning utbyttes — och Uttern stod kvar ensam och såg med ett underligt glänsande öga sin kanske käraste vän försvinna.

6000193731

Göteborgs universitetsbibliotek

På ALB. BONNIERS förlag har förut utkommit följande

Nya svenska originalarbeten:

I KASERN.

Sven Svenssons minnen från krigarlivet,
af GEORG NORDENSVAN.

Med illustr. omslag. 1: 25.

Af samme förf.:

Framtidsmän. En bild ur lifvet. 2: 50.

Guido. Ur Bobs efterlemnade papper. 1: 50.

Skattsökarne. Ett blad ur Gripsholms häfder. 2 kr.

Från Fjordingen och Svartbäcken.

Studier vid Upsala Akademi

af AUG. STRINDBERG.

Med illustr. omslag. 1: 25.

Romaner i västfickformat.

Parodistiska ströftåg

af GUSTAF GULLBERG.

Pris 75 öre.

EN STORMSVALA BLOTT!

Humoresker, satirer, in- och utkast

af HALFDAN MÖRK.

Pris 1 kr.

Skogvaktarens berättelser.

Bilder ur folk- och jägarlivet i Norra Sveriges skogsbygder

af GUBBEN NOACH.

2:ne häften. I, 1: 50; II, 1: 25.

